महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७७
शुद्धोधन गाउँपालिका, रुपन्देही

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
प्रदेश नं.५,कर्णाली र सुदुरपश्चिम प्रदेश लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय

Phone : 4258174
4266034
4255707
A.G.Fax : 977-1-4268309
Fax : 977-1-4262798
Post Box : 13328
बबरमहल, काठमाण्डौं, नेपाल
Babar Mahal, Kathmandu, Nepal

(प्रदेश नं. ५, कर्णाली र सुदुरपश्चिम प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय)

पत्र संख्या:२०७६/७७
च.नं :३२

मितिः २०७७/३/२५

श्री अध्यक्षज्यू,
शुद्धोधन गाउँपालिका,
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
मानपकडी, रुपन्देही ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस कार्यपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण ऐन ,२०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ प्रयोजनको लागि अनुरोध छ ।

(चन्द्रकान्त भण्डारी)
नायब महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको भनाई

(टंकमणि शर्मा, दंगाल)
महालेखापरीक्षक

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीयतहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखापरीक्षण नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्यको आधारमा महालेखापरीक्षकबाट हुने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण ऐन,२०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्था बमोजिम स्थानीय तहको आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को आर्थिक कारोवारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, बित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीयतह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र निकायसंग सम्बन्धित ऐन नियम समेतको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ। लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरुमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी र जवाफदेहिता एवं सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ। त्यसैगरी स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग सम्बन्धमा प्रचलित कानूनको पालना भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रस्तुत गरी सुशासन प्रबर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भए पश्चात जारी प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका बिषयहरु मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । प्रतिवेदनमा दिएका सुझावहरुको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहमा रहेको सीमित स्रोत साधनको उपयोग गरी विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा मितव्ययिता, दक्षता र प्रभावकारिता हासिल गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ। फलस्वरुप स्थानीय तहको कार्यसम्पादनमा जवाफदेहिता र पारदर्शिता प्रवर्द्धन हुने विश्वास लिइएको छ।

लेखापरीक्षणबाट मूलतः स्थानीय तहमा प्राप्त हुने अनुदान, आन्तरिक आय र राजश्व बाँडफाँडको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आयतर्फ संकलन न्यून रहेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अवण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, बर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, अत्यधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, वितरणमुखी खर्चको बाहुल्यता रहेको जस्ता प्रवृति देखिएका छन । त्यसैगरी विकास निर्माण तर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरु समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, तोकिए बमोजिम जनसहभागिता नजुटेको, दीगो विकासका लक्ष्य अनुरुप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालिन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन । स्थानीयतहको आन्तरिक व्यवस्थापन तर्फ आवश्यक शीपयुक्त जनशक्तिको कमी रहेको, सेवाप्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, श्रोत साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, संचालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, लेखांकन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको छ। साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ। गतविगतमा लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरु सुधार तथा बेरुजू उपर अपेक्षित रुपमा आवश्यक कारवाही भए गरेको समेत देखिएन्।

समय र जनशक्तिको सीमितताको वावजुद यथासम्भब स्थानीयतहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भै लेखापरीक्षण गर्ने प्रयास गरिएको थियो । लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीयतहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरुसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका ब्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधार हुने, भौतिकपूर्वाधार र सेवाप्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु। स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरु सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु। आगामी दिनमा समेत यस्तै सहयोगको अपेक्षा गर्दछु।

२०७७ अषाढ २४ गते ।

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General

प्रदेश नं.५,कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेश लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय

Phone : 4258174
4266034
4255707
A.G.Fax : 977-1-4268309
Fax : 977-1-4262798
Post Box : 13328
बबरमहल, काठमाण्डौं, नेपाल
Babar Mahal, Kathmandu, Nepal

(प्रदेश नं.५, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय)

पत्र संख्या : २०७७।७८
च.नं :३२

मितिः २०७७।३।२५

श्री अध्यक्षज्यू,
शुद्धोधन गाउँपालिका,
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
मानपकडी, रुपन्देही ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

कैफियत सहितको राय

हामीले शुद्धोधन गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को वित्तीय विवरण र त्यससंग सम्बन्धित अन्य बिबरण तथा लेखा टिप्पणीहरुको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेश भएको २०७६ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को बित्तिय विवरण र त्यससंग सम्बन्धित अन्य बिबरणले स्थानीय तहसंग सम्बन्धित प्रचलित कानून बमोजिम सारभूत रुपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. पालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्बजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा प्रयोग गरी बित्तिय बिबरण तयार गरेको छैन ।

२. लेखापरीक्षणबाट रु १ करोड ५७ लाख ५३ हजार बेरुजू देखिएको छ । सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु.२४ लाख ८५ हजार नियमित गर्नुपर्ने रु.४० लाख ३ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.३४ लाख १५ हजार र पेश्की बाँकी ५८ लाख ५० हजार रहेको छ ।

३. लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरुका सम्बन्धमा मिति २०७६।०९।१४ मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रिया सहित विभिन्न ९ दफाको रु १ करोड ०१ लाख २० हजार असुल फछ्र्यौट भई प्रमाण कागजात पेश हुन आएकोले उक्त दफा प्रारम्भिक प्रतिवेदनवाट हटाइएको छ । अन्य दफा बेरुजु फछ्र्यौट नभई कायम व्यहोराको अन्तिम प्रतिवेदन पाना २५ (पच्चिस) यसैसाथ संलग्न छ ।

४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसंग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसंग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसका लागि स्वीकृत आचार संहिता अनुसार हामीले काम गरेका छौं ।

लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरु हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यबिधि तथा बित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तिका कारण वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित स्वरुपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ । गाउँ कार्यपालिका, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत गाउँपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन् ।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ति समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित रहेको होस् भनि उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्यस्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसंग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ति पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विषेश वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तिलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(चन्द्रकान्त भण्डारी)
नायव महालेखापरीक्षक

शुद्धोधन गाउँपालिका
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
२०७५/७६

परिचय : स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायीक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न र स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले गाउँपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने हरेक कार्यमा सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वयलाई प्रर्वद्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका हरेक काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई लाभको वितरणमा सुलभ र गुणस्तरिय सेवा प्रदान गर्नु नै गाउँपालिका स्थापनाको प्रमुख उदेश्य हो । ५ नं. प्रदेशमा अवस्थित यस गाउँपालिका अर्न्तगत ७ वडा, मनोनित २ समेत ३९ सभा सदस्य रहेका छन् । यस कार्यालयको कार्यक्षेत्र शुद्धोधन गाउँपालिका भित्र रहेको छ ।

स्थानीय संचितकोष: आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को स्थानिय संचित कोषको संक्षिप्त अवस्था निम्न वमोजिम रहेको छ :

आय		व्यय	
आम्दानी शीर्षक विवरण	**रकम**	**व्यय शिर्षक विवरण**	**रकम**
गतवर्षको जिम्मेवारी	**२०९९८५६८.८७**	चालु खर्च	२२९६६१५४५.२१
नगद अल्या	**९१२५०**	पुजिँगत खर्च	१७८७३९५९८.५०
वित्तिय समानिकरण अनूदान	११०२०००००	स्थानिय विकास कोष	८८८२७२
ससर्त अनूदान संघ	११८५२५५००	धरौटी क्लियरेन्स	८९६९६.८६
सडक बोर्ड	१००००००	संघमा फिर्ता रकम	१३५२४६३२.२३
संसद बिकास कोष	८९६८०००	कर्मचारी कल्याण कोष	४७५०००
सामाजिक सूरक्षा अनुदान निकासा	४२६५७०००	विभाज्य कोष खाता	५१७१९९४.२४
एल जि.सि.डि.पी अनुदान	३०५०००	प्रदेशमा फिर्ता	३२२९८३२
प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	५२५०००		०
समानिकरण अनुदान प्रदेश नं. ५	४३४००००		०
ससर्त अनुदान प्रदेश नं. ५	९६०००००		०
राजस्व बाँडफाँड संघ	५४२५४३०९.६०	**बैंक मौज्दात**	**५३४१२०७२.४३**
राजस्व बाँडफाँड प्रदेश नं. ५	५३३६७३८.४१		०
आन्तरिक आम्दानी	१०८३९१२७६.५९		०
जम्मा	**४८५१९२६४३.४७**	**जम्मा**	**४८५१९२६४३.४७**

...

सि.न.	लेखापरिक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु	रकम
१.	**असुली:** कार्यालयले पाठय पुस्तकमा बढि भुक्तानी गरेको रु ९१४८।00 र छात्रबृत्ति बढि भुक्तानी दिएकोसमेत दाखिला गर्नु पर्ने देखिएको रु ४१,१४८।४१ लेखापरिक्षणबाट औंल्याए पछि असुल भई दाखिला भएको प्रमाण पेश भएको छ ।	
२.	**वित्तिय विवरणको यथार्थता:** यसमा देहायका व्यहोराहरु देखिएका छन् ।	
२.१	**वित्तीय प्रगतिको स्थिति:** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २४ मा चौमासिक प्रगति विवरण पेश गर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले सञ्चालन गरेका गाउँ स्तरिय तथा वडा स्तरिय आयोजनामध्ये सबै आयोजनाको उपर्युक्त नियम बमोजिम अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा प्रगति विवरण दिएको देखिएन । कार्यालयको समग्रमा वित्तीय प्रगति निम्नानुसार देखिन्छ । बजेटमा भएको व्यवस्था अनुरुप कार्यक्रम, कार्य लक्ष्य र समय विच तादाम्यता मिलाई वित्तीय प्रगति अपेक्षापूर्ण बनाउन आवश्यक छ ।	
२.२	**स्थानीय सामुदायिक विकास कोष:** स्थानीय सरकार सन्चलन ऐन, २०७४ अनुसार गाउँपालिकामा एक मात्र गा पा कोष रहने व्यवस्था रहेको छ । तर कार्यालयले आन्तरीक लेखापरिक्षण प्रतिवेदन अनुसार स्थानीय विकास सामुदायिक कोषको नाममा छुट्टै कोष खडा गरि रु २४,३३,९९२ को आय व्यय तयार	

	गरेको देखियो । अतः उक्त ऐन अनुसार गा पा मा प्राप्त सबै आय तथा निकासा रकम गा पा सन्चित कोष दाखिला गरि लेखापरिक्षण गराईनु पर्दछ ।	
३	**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीः** यसमा देहायका व्यहोराहरु देखिएका छन् ।	
३.१	**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कार्यालयवाट सम्पादन गरिने कार्य मितव्ययीता, प्रभावकारीता, नियमितता र दक्षतापुर्ण ढंगावाट सम्पादन गर्न र वित्तिय प्रतिवेदन प्रणालीलाई विश्वसनिय वनाउन तथा प्रचलित कानून वमोजिम कार्य सम्पादन गर्न आ-आफ्नो कामको प्रकृती अनुसारको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले आन्तरिक नियन्त्रण सम्वन्धि निर्देशिका तयार गरेको छैन । आन्तरिक नियन्त्रणका सम्बन्धमा देहायको अवस्था देखिएको छ । अतः आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सम्वन्धि निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनुपर्ने देखिन्छ ।	
	क) राजश्व वक्यौता असुली सन्तोषजनक भएको छैन । ख) जिन्सी सामानको मर्मत तथा लिलाम विक्रि गरेको छैन । ग) आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ६८(१) अनुसार व्यक्तिगत धरौटी खाता अद्यावधिक राखेको छैन । घ) आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६ (८) मा खर्च भएको सबै रसिद र बिल भरपाईहरुमा प्रमाणीत गर्ने गरेको छैन । ङ) इन्धन खर्चको लगबुक राख्ने गरेको छैन । च) उपभोक्ता समिति मार्फत भुक्तानी भएको मु.अ.करको जानकारी सम्बन्धीत आन्तरीक राजश्व कार्यालयलाई दिने गरेको छैन । छ) कार्यालयले अन्तर्गतका कर्मचारीहरुको तलबि प्रतिवेदन पारीत गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नुपर्नेमा शिक्षा,स्वास्थ्य,अस्पताल लगायत गाउँपालिका समेतको लगायत तलबी प्रतिवेदन पारित गराएको छैन ज) सवारी साधन मर्मतको म.ले.प. फा.नं. २ राखेको छैन । झ) खरिद आदेश बिना सामान खरिद । ञ) पेश्कि खाता राखेको छैन ।	
३.२	**कार्यविवरण**:- निजामति सेवा नियमावली २०५० को नियम ९ (१) को खण्ड घ र ङ मा निजामति पदहरुको अनुसूची ४ बमोजिमको कार्य विवरण तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले कार्य विवरण तयार गरी लागु गरेको देखिएन । अतः कार्य विवरण तयार गरी कर्मचारीहरुलाई जिम्मेवार बनाईनु पर्दछ ।	
३.३	**वातावरणीय प्रभाव :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ मा गाँउ/नगरपालिका क्षेत्रमा स्थल, जल, वायू तथा ध्वनी प्रदुषण नियन्त्रण गरी वातावरण संरक्षण गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने गराउने कर्तव्य तोकेको छ । सालबसाली सरसफाईको काममा आफ्नो क्षेत्रको सडक सफाई, फोहोर संकलन गरी ढुवानी केन्द्रमा जम्मा गर्ने, नियमित सरसफाई, दैनिक ढल निकास खोल्ने कार्य, सिनो व्यवस्थापन, भूस्याहा कुकुर नियन्त्रण, लास व्यवस्थापन, चाडपर्व, शनिवार गाउँ र नदी सरसफाई आदी कार्यहरु पर्दछन् । तर कार्यालयले वातावरण संरक्षणको एकीकृत दीर्घकालीन योजना तयार गरेको छैन । सोलार बत्ती, मोटोराइज ट्राइसाईकल, कम्पोष्ट प्लान्ट सचेतना लगायतको अभियान संञ्चालन गरी वातावरण सुधार गर्ने कार्य भएको छैन । वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनलाई ध्यान दिई कार्यक्रम संचालन गरिनुपर्दछ।	
४	**बजेट, अख्तियारी,कार्यक्रम,योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन :-** यसमा देहायको व्यहोराहरु देखिएका छन् ।	
४.१	**वजेट पेश गर्ने तथा पारित गर्नेः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ वमोजिम स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकावाट स्वीकृत गराई आषाढ १० गते भित्र सभामा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आय-व्ययको अनुमान साथ गत वर्षको वास्तविक आय-व्यय, चालु आर्थिक वर्षको अन्तिम सम्ममा हुने आय-व्ययको संशोधित अनुमान तथा आगामी आर्थिक वर्षको योजना तथा कार्यक्रम र आय-व्ययको अनुमानित विवरण सभामा पेश गरि १५ दिन भित्र छलफल सम्पन्न गरी आषाढ भित्र नै पारीत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर गाउँसभाले चालु आर्थिक वर्षको आय-व्ययको अनुमान र आगामी आर्थिक वर्षमा संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रम र आय-व्ययको अनुमानित विवरण २०७५ आषाढ ९ मा पेश गरि भोलीपल्ट २०७५ आषाढ १० गते स्वीकृत गरेको छ । आगामी आर्थिक वर्षको आय-व्ययको अनुमान कानूनले तोकेको समयावधि भित्र सम्पन्न गर्ने तर्फ ध्यानाकर्षण हुनु पर्दछ ।	
४.२	**खर्च गर्ने अख्तियारी र कार्यविधिः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७३ वमोजिम सभावाट	

वजेट स्वीकृत भएको सात दिन भित्र प्रमुख वा अध्यक्षले प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई वजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को आय-व्ययको प्रक्षेपण २०७५।०३।१० गते सभावाट स्वीकृत भएकोमा स्वीकृत भएको ७ दिन भित्र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई खर्च गर्ने अख्तियारी दिनुपर्ने व्यबस्था अनुसार उपलव्ध गराएको देखिएन । ऐनमा भएको व्यवस्थाको पालना हुनुपर्दछ ।

४.३ **योजनागत लक्ष्य प्रगति** : आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २५ अनुसार वार्षिक प्रगति विवरण बनाउनु पर्ने व्यवस्था छ । त्यस अनुरुप कार्यालयले चालु वर्ष सम्पन्न गरेका, सम्पन्न गर्न बाँकी रहेका तथा सम्पन्न हुन नसकेका योजनाको एकमुष्ठ प्रगति विवरण तयार गर्नु पर्दछ । तर कार्यालयले त्यस अनुसार लक्ष प्रगति विवरण तयार गरेको छैन । लेखापरिक्षणमा प्रगतिसम्बन्धि विवरण माग गरेकोमा सो समेत तयार नगरेको र कार्यालयले योजना खाता राखेको देखिएन । योजनाको सम्पूर्ण अभिलेख अद्यावधिक गरी योजनागत प्रगति तयार गर्न तथा लक्ष वमोजिम प्रगति हासिल गर्न योजना शाखालाई जिम्मेवार बनाइनु पर्दछ ।

४.४ **टुक्रे योजना र कार्यान्वयनः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ वमोजिम स्थानीय तहले योजना वनाउँदा सहभागितामूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने र योजना बनाउँदा मध्यम तथा दिर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरुप दिर्घकालिन प्रकृतिका ठुला योजना छनौट नगरी अधिकांश रु.५० हजार र सो भन्दा साना साना र टुक्रे योजनामा बजेट व्यवस्था गरेको छ । ठुला योजना छनोटलाई प्राथमिकतामा राखिनुपर्दछ ।

४.५ **चौमासिक कार्यक्रम र आषाढको खर्चः** अर्थ मन्त्रालयले वार्षिक कार्यक्रम तथा खर्च गर्ने अख्तियारी पत्रका साथ दिएको निर्देशन अनुसार अन्तिम चौमासीक तथा आषाढ महिनामा कुल खर्चको क्रमशः ४० र २० प्रतिशत भन्दा वढी हुने गरी खर्च गर्न नहुने व्यवस्था गरेको छ । कार्यालयले यो वर्ष कुल खर्च रु.४० करोड ८४ लाख १ हजार गरेकोमा तेस्रो चौमासिकमा रु २५ करोड २ लाख ३१ हजार अर्थात ६१.२७ प्रतिशत र आषाढ महिनामा रु. १४ करोड १५ लाख ५७ हजार अर्थात ३४.४६ प्रतिशत खर्च गरेको छ । अतः कार्यालयले वजेट खर्च गर्दा चौमासिक रुपमा सन्तुलन मिलाएर खर्च गर्नुपर्दछ ।

खर्च शिर्षक	कूल खर्च (रु ०००मा)	प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेस्रो चौमासिक	आषाढ महिना
चालु खर्च	२२९६६२	६१८८०	६८१०१	९९६८०	५२७२४
पूँजीगत	१७८७३९	५९३०	२२२५८	१५०५५१	८८८३
जम्मा	४०८४०१	६७८१०	९०३५९	२५०२३१	१४१५५७
खर्च प्रतिशत	**१००%**	**१६.६%**	**२२.१३%**	**६१.२७ %**	**३४.६६ %**

५. **अनुगमन मुल्यांकन एवं पृष्ठपोषण व्यवस्थाः** कार्यालयले कार्यक्रम सन्चालन पश्चात गरेको कामको अनुगमन मूल्यांकन गरी निर्देशन र पृष्ठपोषण गरेको हुनुपर्छ । गाँउपालिकाको चालु खर्चको फाँटबारी अनुसार अनुगमन मूल्यांकनमा रु.५ लाख विनियोजन गरेकोमा रु.४ लाख खर्च, भ्रमण खर्चमा रु.४ लाख विनियोजन गरेकोमा १ लाख ३८ हजार खर्च गरेको देखियो । तर अनुगमन मूल्यांकन तथा भ्रमणबाट फर्किए पछि प्रतिवेदन दिने तथा सुधारका पक्षहरु औल्याउनु पर्ने, कार्यान्वयन पक्ष र तत्पश्चात पृष्ठपोषणको व्यबस्था गर्ने गरेको देखिएन । यसबाट अनुगमन तथा भ्रमणको उद्देश्य तथा उपलब्धि विश्लेषण गर्न सकिएन । अतः भ्रमण तथा अनुगमन मूल्यांकन पश्चात प्रतिवेदन निर्देशन कार्यान्वयन एंव पृष्ठपोषणको व्यबस्थालाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनु पर्दछ ।

५.१ **अनुगमन तथा भ्रमण भत्ता खर्चः–** भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ को नियम ७ (३) मा बस वा सार्वजनिक यातायातको सुविधा प्राप्त हुने ठाँउमा एकै दिन गई फर्कने गरि सरकारी काममा काज खटि जाने पदाधिकारी वा कर्मचारी ले यस नियमावली वमोजीम भ्रमण खर्च र दैनिक भत्ताको २५ प्रतिशत खाजा खर्च पाउने व्यवस्था छ । सोहि नियमको उप नियम (८) मा १५ किलोमिटर भित्र स्थायी वसोवास भएको स्थानमा भ्रमण गर्दा दैनिक भत्ता नपाउने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले त्यस अनुसार नगरी प्रजनन स्वास्थ्य र उपचार पद्धतीको अनुगमन उल्लेख गरी दैनिक रु.१०००/- का दरले भुक्तानी दिने गरेको छ । अतः यस्तो खर्च नियन्त्रण गरिनु पर्दछ । यसका केही उदाहरण देहाय अनुसार छन् ।

नाम	पटक	खर्च	करपछि रु
प्र.प्र.अ.रोमनाथ न्यौपाने	५	५०००	४२४५
ले.अ. लक्ष्मण पाण्डेय	४	४०००	३६००
स्वास्थ्य संयोजक नन्दराम पौडेल	८	८०००	६८००

सह स्वास्थ्य संयोजक प्रेम नारायण सुवेदी	८	८०००	६८००
स.ले.पा. मन बहादुर बुढा	१	१०००	८५०

६. **पेश्की बाँकी:** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ७४(३) अनुसार पेश्की फछ्र्यौट गर्नुपर्ने र समयमा पेश्की फछ्र्यौट नगरेमा सम्पुर्ण पेश्की रकममा म्याद नाघेको मितिले बार्षिक १० प्रतिशत दरले ब्याज समेत असुल गर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालिकाले पेश गरेको पेश्कीको एकिकृत विवरण अनुसार गत वर्षको जिम्मेवारी रु. ५३ लाख ५० हजार मध्ये यो वर्ष रु. २३ लाख फछ्र्यौट गरेको छ र यो वर्षको थप रु ६२ लाख ९० हजार समेत रु ९३ लाख ४० हजार बाँकी रहेको छ । पेश्की फछ्र्यौट गरेकोमा सम्परीक्षणकालागी पेश गरेको छैन । कार्यालयले साविक गाँउ बिकास समितिहरु हाल गाँउपालिकामा समाहित हुदाका बखत बाँकी रहेको पेश्की एकिन गरी पेश्की बाँकी कायम गरेको छैन र सो सम्बन्धी साविक ७ वटै गाँउ बिकास समितिहरुको एकीकृत अभिलेख पनि राखेको छैन । अतः साविक गाउँ बिकास समितिहरुको पेश्की बाँकी यकिन गरी अभिलेख तयार गरिनु पर्दछ । साथै यो वर्ष निम्नानुसारको पेश्कीसमेत फछ्र्यौट नगरी बाँकी रहेको छ । उक्त पेश्की नियमानुसार फछ्र्यौट गर्नु पर्ने रु. **५८,५०,०००/-**

सि.नं	पेश्की लिनेको नाम	शीर्षक	कार्यक्रम	पेश्की रु.
१.	दया निर्माण सेवा		पूजीगत	३०५००००
२.	श्री कृष्ण कन्स्टक्सन		पूजीगत	१५०००००
३.	श्री दिव्य कन्स्टक्सन एण्ड निर्माण कम्पनी		पूजीगत	६५००००
४.	खेमतारा कन्स्टक्सन		पूजीगत	६५००००
	जम्मा			**५८,५०,०००/-**

७ **आन्तरिक आय व्यवस्थापनः** यसमा देहायका व्यहोराहरु देखिएका छन् ।

७.१ **स्थानीय तथ्यांक, अभिलेख तथा स्रोत नक्सांकन** : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ वमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोत अर्न्तगत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अर्न्तगत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्सांकन वा पालिकाको प्रोफाईल तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालिकाले स्थानीय तथ्यांक सम्वन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन वा प्रोफाइल तयार गरेको देखिएन । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकिकरणका क्रियाकलाप संचालनमा तथ्यांकले महत्वपुर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा भुमिका अगाडि वढाउन आवश्यक छ । तथ्यांक वेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, वजेट, प्रक्रिया र कार्यावन्यनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यस तर्फ अभिलेख व्यवस्थापन गर्न जरुरी छ ।

७.२ **आयको अनुमानः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ वमोजिम स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निधांरण समितिले गाँउ/नगरपालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले पेश गरेको आय-व्ययको आन्तरिक आयतर्फ आर्थिक वर्ष २०७५।७६ मा मालपोत, कर, सेवा शुल्क, दस्तुर अनुमानित रु. २.करोड ९६ लाख ९० हजार प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा रु १० करोड ८३ लाख ९१ हजार अर्थात अनुमान भन्दा ३६५ प्रतिशत बढी आय प्राप्त गरेको छ । आम्दानीका अन्य स्रोतको पहिचान गरी आयको अनुमान यर्थाथपरक बनाई आय आर्जन वृद्धी गर्ने तर्फ विशेष ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ ।

७.३ **एकीकृत विवरण :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ वमोजिम प्रत्येक आर्थिक वर्ष र आय-व्ययको एकिकृत लेखा बनाई पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले तयार गरेको एकिकृत आर्थिक विवरणमा सबै विषयगत क्षेत्रको कारोवार समेटेको छैन । विभिन्न समयमा महिला विकास, जि.स.स., म.स्वा.से, गरिवी निवारण कोष, एलजिसिडिपी लगायतको बिंऊ पूँजी तथा अन्य आयको हिसावमा खुलासासमेत नगरेको स्थिति छ । थप श्रोत पहिचान गरी कारोवारमा समेटनु पर्दछ ।

७.४ **बक्यौता रकम असुली**: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ९ वित्तिय अधिकार क्षेत्र अर्न्तगत विभिन्न कर तथा शुल्क लगाउने र आय ठेक्का वापत वक्यौतासमेत असुली गर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उठ्नुपर्ने रकमको आयगत लगत तयार गरेको छैन । आय ठेक्का, सम्पत्ति बिक्री, मालपोत, अन्तःशुल्क, कर दस्तुरको वडागत लगत तयार नगरेवाट वक्यौता देखिन सक्ने अवस्था रहेन । उठ्नुपर्ने राजस्वको समष्टिगत लगत तयार गरी उठ्नुपर्ने र वास्तविक प्राप्तीको अभिलेख तयार गर्नुपर्ने र सोही अनुसार आयको लेखाङ्कन तथा प्राप्त हुनुपर्ने आयको लेखा हिसाव तयार गर्ने तर्फ ध्यान दिनु जरुरी छ । साथै यो वर्ष देहायका पुर्वाधार उपयोगका सम्झौता अनुसार प्राप्त गर्नुपर्ने र बाँकीको अभिलेख

कार्यालयले राखेको छैन ।

७.४.१ **सम्झौता भन्दा बढी दरमा नदीजन्य पदार्थको विक्रि:-** शुद्धोधन गाउपालिका कार्यालयको मिति २०७५।१२।२६ मा बसेको बैठकले नदीजन्य पदार्थ को प्रतिघनफुट अधिकतम विक्रि मूल्य रु २२.१२ मु.अ.क. बाहेक तोकेकोमा अशं ट्रेड एण्ड सप्लायर्सले देहायको उ.स.हरुलाई बढी दरमा मिस्कट विक्रि गरेकोले बढी भुक्तानी लिएको सम्बन्धित मिस्कट आपूर्तक अशं ट्रेड एण्ड सप्लायर्सलाई सम्झौता अनुसार कारवाही निजबाट असुल उपर हुनुपर्ने रु. ८७८५२/-

गो.भौ.र मिति	नदीजन्य पदार्थ	उ.स.को नाम	घाट	फर्म वा सप्लायर्स	भुक्तानी लिएको दर	भुक्तानी लिनुपर्ने दर	बढी दर रु	विक्रि परिमाण	बढी भुक्तानी रु
२३९। २०७६।३।१६	मिस्कट	बोरहवा गाउको सडक विस्तार तथा ग्रावेल	बोरहवा घनौरा सिसवा	अशं ट्रेड सप्लायर्स	२६.५४	२२.१२	४.४२	१२०००	५३०००
२३९। २०७६।३।१६	मिस्कट				२४.३५	२२.१२	२.२३	७००	१५६१
२८६। ०७६।३।२५	मिस्कट	नाली निर्माण			३५.००	२२.१२	१२.८८	१८००	२३१८४
								१३ % भ्याट	१०१०७
	जम्मा								८७८५२/-

७.५ **आन्तरिक आय:–** कार्यालयले यो वर्ष रु.१० करोड ८३ लाख ९१ हजार आन्तरिक आय प्राप्त गरेकोमा कार्यालय अन्तर्गतका ७ वटा वडाको आम्दानीसमेत एकमुष्ट केन्द्रले दाखिला गर्ने गरेको देखियो । वडा कार्यालयहरुमा आयको दैनिक प्राप्ती खाता, आयको मासिक विवरण समेत वनाउने गरेको देखिएन । जसबाट वडा कार्यालयले गाँउपालिकाको आयमा गरेको योगदान तथा असुली राजश्व दाखिला एकिन हुन सकेन । अतः कार्यालयले प्रत्येक वडाको आन्तरिक आयको दैनिक प्राप्ती खातामा अभिलेख राखि सोहि अनुसार दाखिला गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने र प्रत्येक वडाले मासिक आय विवरण तयार गरि कार्यालयमा पठाउने र कार्यालयले वडागत विवरणसमेत देखिने गरी मासिक र वार्षिक आय विवरण तयार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

७.६ **राजश्वको अभिलेख :** आर्थिक कार्यबिधि ऐन, २०५५ को परिच्छेद ४ दफा १२ र १३ ले राजस्वको अभिलेख अध्यावधिक गरी सोको लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले यो वर्ष राजश्व आम्दानीको म.ले.प.फा.नं. १०८ र २३ नराखेको तथा दैनिक राजश्व असूलीको दैनिक टिपोट खाता सहित आम्दानी असुली र बैंक दाखिलाको अभिलेख व्यबस्थित गरी नराखेको, वडा कार्यालयहरुले नगदी रसिद भरी नगद असुल गरेकोले यथार्थ आम्दानी यकिन गर्न सकिएन । साथै असुली भोलीपल्ट दाखिला गर्नुपर्नेमा वडा कार्यालयले मासिक/त्रैमासिक रुपमा दाखिला गर्ने गरेको देखियो । नियमावलीको व्यवस्था अनुसार असुली रकम समयमै दाखिला गर्नुपर्ने र म.ले.प.फा.नं. १०८ र म.ले.प.फा.नं. २३ राखि राजश्व असूली लेखा व्यवस्थित गर्नुपर्दछ ।

७.६.१ **आर्थिक कार्यविधि ऐन २०५५ र प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४:** आर्थिक कार्यविधि ऐन २०५५ को दफा १३ उपदफा ४ मा आफनो जिम्मामा आएको सरकारी नगदि सोहि दिन वा त्यस्को भोलिपल्ट यथास्थानमा दाखिला नगरेको देखिन आएमा सम्बन्धित तालुक कार्यालय वा विभागीय प्रमुखले १० दिन सम्म ढिलो गरेको भए १०% प्रतिशत र १५ दिन सम्म ढिलो गरेको भए १५ प्रतिशत जरिवाना र सो समेत दाखिला गर्ने लगाउने र १५ दिन भन्दा ढिलो गरेको भए २५% जरिवाना गरि नगद दाखिला गर्न लगाइ कसुरको मात्रा अनुसार प्रचलित कानुन बमोजिम विमागीय कारवाही समेत गर्न गराउन सक्ने व्यवस्था रहेको छ । तर प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४ को दफा (२४) २ मा १० दिनसम्म ढिला गरेको भए विभागीय प्रमुखले १० प्रतिशत जरिवाना गराउने र १० दिन भन्दा बढी ढिला गरेको भए १०% जरिवाना गराई कसुरको मात्रा अनुसार विभागीय कारवाही गर्ने व्यबस्था भएकोमा प्रदेश ऐनको व्यवस्था संघिय ऐनको व्यवस्थासंग बाझिएको छ । यसमा सुधार हुनु जरुरी देखिन्छ ।

७.६.२	**वडा कार्यालयहरुको राजश्व दाखिलामा जरिवाना :** प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७४ को दफा २४ (२) मा १० दिनसम्म १० प्रतिशत र १० दिन भन्दा बढि ढिला गरेमा १०% जरिवाना र विभागीय कारवाही गर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले मातहतका वडाहरुवाट देहाय अनुसार ढिला गरि मालपोत सिफारिस दस्तुर, दण्ड जरिवाना, जन्मदर्ता, मुत्युदर्ता लगायतको शुल्क असुल गरेकोमा ऐनमा तोकिए भन्दा ढिला गरी दाखिला गरेकोमा जरिवाना असुल गरेको देखिएन । अतः उल्लेखित ऐनको व्यवस्था अनुसार असुल गनुपर्ने देखिएको रु.	१३०१८४/-

वडा न.	**वडा सचिव/जिम्मेवार व्यक्तिको नाम**	**आय अवधि**	**असुलि रु**	**ढिला दाखिला रु**	**बैक दाखिला मिति**	**ढिला दिन**	**जरिवाना**
२	कविता गौतम	श्रावण	३८३०६१	३८३०६१	५/१०/२०७५	९	३८३०६.१
		भाद्र	३४९०४८	३४९०४८	६/९/२०७५	८	३४९०४.८
		असोज	२९७५०७	२९७५०७	७/६/२०७५	५	२९७५०.७
		जम्मा	**१०२९६१६**	**१०२९६१६**			**१०२९६१.६**
५	**हिरालाल भुषाल**	**माघ**	**१६३७६९**	**२६८८६**	**११/५/२०७५**	४	२६८८.६
वडा ६ र ७ संयुक्त	वडा सचिव होम बहादुर चौधरी, कास अनिल चौधरी र अनिता चौधरी	श्रावण	२५९१७४	११०४२४	२०७५।५।१३	१२	११०४२.४
		आश्वीन	१९२१३४	६७१३५	२०७५।०७।०४	२९	६७१३.५
		माघ	१२७७७९	६७७७९	२०७५।११।०६	५	६७७७.९
वडा ६ र ७ को जम्मा			**५७९०८७**	**२४५३३८**			**२४५३३.८**
सवै वडाको कुल			**१७७२४७२**	**१३०१८४०**			**१३०१८४/-**

७.७	**भूमीकर (मालपोत):** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५६ मा गाँउ/नगरपालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्रको जग्गामा त्यस्तो जग्गा उपयोगका आधारमा भूमीकर (मालपोत) लगाउन सक्ने उल्लेख छ । कार्यालयले यो वर्ष वडा कार्यालयहरु मार्फत भूमीकर (मालपोत) रु ५० लाख तथा एकिकृत सम्पत्तीकर रु. २० लाख समेत रु ७० लाख अनुमान भएकोमा यथार्थ आय रु. ४६ लाख ५५ हजार संकलन गरेको विवरण पेश गरेको छ । उक्त आयको वडागत अभिलेख राखेको देखिएन । अतः अभिलेख व्यवस्थित बनाई भूमीकर (मालपोत) असूलीमा वृद्धि ल्याउनुपर्दछ ।	
७.८	**व्यवसाय कर :** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा गाँउ/नगरपालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनूपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस वर्ष कार्यालयले व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क रु ९ लाख १७ हजार असुल गरेको भएता पनि व्यवसाय कर संकलन गरेको नदेखिएको तथा संकलनको अभिलेख राखेको देखिएन । कार्यालय र वडा कार्यालयवाट व्यवसाय दर्ता हुने गरेकोमा सोको विवरण प्राप्त नभएबाट कार्यालयमा दर्ता भएका व्यवसायको संख्या यकिन गर्न सकिएन । कार्यालयले व्यक्तिगत स्वघोषणाका आधारमामात्र व्यवसाय दर्ता र नविकरण गर्ने गरेको तथा व्यवसाय दर्ता नभएका व्यवसायीहरुको अनुगमन गर्ने गरेको छैन । अतः आफ्नो क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीको अभिलेख राखि करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ।	
७.९	**सवारी कर :** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ मा स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी दर्ता तथा वार्षिक सवारी कर र आफ्नो क्षेत्रमा आउने सबै प्रकारको सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी कर उठाउने उल्लेख छ । यस वर्ष कार्यालयले सवारी दर्ता लगत तयार नगरेकोले सवारी दर्ता संख्या तथा राजश्व असुलीको अवस्था यकिन गर्न सकिएन । अतः सम्वन्धित निकायसँगको समन्वयमा सवारी साधनको अभिलेख राखि कर असूलीलाई प्रभाबकारी बनाउन ध्यान दिनु जरुरी छ ।	
७.१०	**मनोरञ्जन कर** : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ बमोजिम सिनेमा, भिडियो हल, सांस्कृतिक प्रदर्शन हल, संगीत, थियटर मनोरञ्जन प्रदर्शन स्थल, ऐतिहासिक स्थलको प्रवेश शूल्कमा कर लिनूपर्ने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले क्षेत्रभित्रवाट उठ्नु पर्ने मनोरञ्जन करको अभिलेख तयार गरेको देखिएन । अत मनोसन्जन करको लगत तयार गरी मनोसन्जन कर असुल गर्नुपर्दछ ।	
७.११	**आम्दानी रसिदः** आर्थिक कार्यविधि नियमावली,२०६४ को नियम (९) अनुसार करदाता वा सेवाग्राहीवाट प्राप्तहुने राजश्व दाखिला जम्मा गर्नु कार्यालयले नगद संकलन गरी बैकमा दाखिला गरेको बैंक भौचर समेतको सम्बन्धीत खातामा प्रविष्टी गरी श्रेस्ता राख्नुपर्ने, नगद राजश्व आम्दानी बैंक दाखिला विवरणमा प्रविष्टी गर्नु पर्ने, कार्यालयमा नगद वा बैंक भौचरको रुपमा प्राप्त भएको जुनसुकै राजश्व रकम अनिवार्य	

रुपमा आम्दानी रसिद काटी सम्बन्धीत खातामा आम्दानी जनाउनु पर्ने व्यवस्था छ। तर यस कार्यालयमा विभिन्न वडा कार्यालयहरुमा पञ्जिकरण दर्ता, सिफारिस दस्तुरको संकलन गर्दा केही राजश्व रसिद नकाटी दाखिला गर्ने तथा समयमा नै दाखिला नगर्ने गरेको देखिएकोले रसिद काटेर मात्र सेवा दस्तुर संकलन गरी सो कानुनमा भएको व्यवस्था बमोजिमको समय भित्र दाखिला गरिनु पर्ने देखिन्छ।

७.१२ **प्रारम्भिक वातावरणीय अध्ययन :** कार्यालयले ढुंगा,गिट्टी र बाल्वा आदि खनिज जन्य पदार्थ उत्खननका लागी प्रारम्भिक वातावरण अध्ययन गरी सोही अनुसार उत्खनन् एंव ठेक्का बन्दोवस्त गरिनु पर्दछ। कार्यालयले गाउँपालिका क्षेत्रमा पर्ने देहायका नदीबाट खनिज तथा नदीजन्य पदार्थको ठेक्का बन्दोवस्त गर्न वातावरणीय अध्ययन (IEE) गराएको छ। तर प्रतिवेदनमा उल्लेख भए भन्दा बढी हुने गरी दैनिक तथा बार्षिक उत्खननु गर्ने कार्य नियन्त्रणका लागी कुन कुन स्थानबाट के कति परिमाणमा नदिजन्य पदार्थ उत्खनन् गरियो भन्ने परिमाण र मिति देखिने अभिलेख राख्ने गरेको देखिएन यसबाट वातावरण अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लिखित परिमाणमा उत्खनन् गर्ने कार्य नियन्त्रण हुन सक्दैन। अतः प्रतिवेदनमा उल्लेखित अनुमानित परिमाणमा कति निकालियो र कति निकाल्न बाँकी छ भन्ने अभिलेख अधावधिक गरी प्रतिवेदन कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाइनु पर्दछ।

८. **सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन:** यसमा देहायका व्यहोराहरु देखिएका छन् -

८.१ **विद्युतीय लेखा :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा ७६ मा कारोवारको लेखा राख्नुपर्ने तथा गाउँ/नगरपालिका कार्यालयहरुले महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले निःशुल्क रुपमा उपलब्ध गराउने Sub National Treasury Regulatory Application (SUTRA) को प्रणाली प्रयोग गरी लेखा राख्नु पर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले SUTRA प्रणालि प्रयोग गर्ने गरेको छ। तर प्रणालीले आयव्यय तयार गर्ने गरेको देखिएन। अत : प्रणालीलाई सुधार तथा Upgarde गरी कार्यान्वयन गरिनु जरुरी देखिन्छ।

८.२ **बोलपत्र सहभागिता र लागत कवोल अंक तुलनाः-** कार्यालयद्वारा गराइने खरिद तथा निर्माण कार्य प्रतिस्पर्धात्मक रुपमा मितव्ययी तवरले गरिएको हुनुपर्दछ। कार्यालयले पेश गरेको बिवरण अनुसार बोलपत्र बिक्री, दर्ता, लागत सम्झौता अनुपात बिश्लेषण गर्दा देहाय अनुसार खरिद गरेको देखियो।

कार्यक्रम बिवरण	ठेक्का नं.	बोलपत्र बिक्री संख्या	बोलपत्र दर्ता संख्या	लागत अनुमान (कर बाहेक)	सम्झौता अंक (कर बाहेक)	लागत सम्झौता अनुपात	घटि
१ नं. वडा कार्यालय भवन निर्माण	२	८	८	९२०५२५९	६५२९०६४	२९.०७	
४ नं. वडा कार्यालय भवन निर्माण	१	१०	१०	९२०५२५८	६७१९९५२	२६.९९	
बहुदेश्यीय सभाहल निर्माण	३	४	४	११०१४९२५	७६२४३२४	३०.७८	
औषधी खरिद	४	१४	६	१०५०३७५	३९७०००	६२.२०	
औषधी खरिद	५	७	६	६५३२६०	३०३४५०	४६.४५	

८.३ **ठेक्का बन्दोबस्तः-** आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम २०(३)मा लागत अनुमान बनाउने,बोलपत्र आव्हान गरि स्वीकृत गर्ने, अन्य निकायसंग लिनु पर्ने सहयोग र स्वीकृति बारे पत्राचार गर्ने,ठेक्का पट्टा स्वीकृत गर्ने समेतका कार्यहरु प्रथम चामासिक अवधिमा गरि सक्नु पर्ने व्यवस्था छ। तर कार्यालयले देहाय अनुसार ढिलो गरि तेस्रो चौमासिक अवधिमा ठेक्का बन्दोबस्त गरेको देखियो। अतः नियमावलीमा तोकिए अनुसारको अवधिमा ठेक्का बन्दोबस्त गरि ठेक्का स्वीकृती समेतका कार्यहरु गरिनु पर्दछ।

खरिद कार्यक्रम	जम्मा		तेस्रो चौमासिक		आषाढ माहिना		यस वर्ष सम्पन्न रकम	
	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम
भवन निर्माण	३	२०८७३३४०	३	२०८७३३४०				
औषधी तथा सर्जिकल सम्बन्धी सामाग्री खरिद	२	७००४५०	२	७००४५०	२	२७००४५०	२	७००४५०
जम्मा	**५**	**२१५७३७९१**	**५**	**२१५७३७९१/-**	**२**	**२७००४५०**	**२**	**७००४५०**

८.४ **कार्यसम्पादन जमानत :** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११० को उपनियम (४) मा खरिद सम्झौतामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक कार्यसम्पादन जमानतको मान्य अवधि त्यस्तो सम्झौतामा उल्लिखित निर्माण कार्यको त्रुटि सच्याउने दायित्व (Detective Labalites)को अवधि भन्दा कम्तिमा १ महिना बढि अवधिको हुनुपर्ने व्यवस्था छ। तर कार्यालयले ठे नं ५/०७५/०७६ को लागत अनुमान रु ६१९८१०१४ गा पा भवन निर्माण कार्यका निर्माण व्यवसायि दया निर्माण सेवाले मिति २०७७/३/२७ मा सम्पन्न गर्ने गरि रु ६००४०१८८ कबोल गरेको देखियो। एक वर्ष वारेन्टि रहेको उक्त निर्माण कार्य २०७७/३/२७ सम्ममा सम्पन्न गर्नुपर्ने सम्झौता भएकोले कार्यसम्पन्न जमानत २०७८/४/२६ सम्म हुनु पर्नेमा २०७७/६/३०सम्म मात्र रहेकोले उक्त निर्माण कार्यको कार्यसम्पादन जमानत घटि रहेको देखियो। अतः निर्माण कार्यहरु गराउँदा नियमावलीमा निर्धारण गरिएको अवधि सम्मको कार्यसम्पादन

	जमानत राख्ने व्यवस्था गरिनु पर्दछ ।	
८.५	**निर्माण कार्यको विमा :** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११२ मा खरिद सम्झौतामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक रु.१० लाख रुपैया भन्दा बढि मूल्यको निर्माण कार्य गर्ने निर्माण व्यवसायीले निर्माण सामाग्री तथा उपकरण, त्रुटि सच्याउने अवधि सम्मा हुने नोक्सानी तथा कामदार/कर्मचारीहरुको दुर्घटना समेतको विमा गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले निर्माण गराएका देहाय बमोजिमको निर्माण कार्यको विमा गराउने बोलपत्र कागजातमा व्यवस्था भएतापनि विमा गराएका छैनन् र विमा खर्च लेखेको पनि छैन । कार्यालयले त्यसको अनुगमन गरेको पनि छैन । यसबाट निर्माण स्थलमा हुने दुर्घटनाको क्षतिपूर्तिको जोखिम बढेको छ । अतः नियमावलीको व्यवस्था अनुसार विमा गराई दुर्घटनाबाट हुने जोखिमको क्षति न्यूनिकरण गरिनु पर्दछ ।	

ठे.नं.	निर्माण कार्य	निर्माण व्यवसायी	लागत अनुमान	कबोल अंक	विमा हुनुपर्ने	विमा भएको
२	गा.पा. भवन	दया निर्माण सेवा	६१९८१०१४	६००४०१८८	२०७८/०४/२६	२०७६।०८।२४

९.	**उपभोक्ता समिति :** यसमा देहायका व्यहोराहरु देखिएका छन् ।	
९.१	**खर्च सार्वजनिकीकरण र सामाजिक परिक्षण:** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ (७) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले आफुले प्रत्येक किस्तामा गरेको खर्चको सूचना सार्वजनिक स्थानमा टाँस गर्नु पर्ने र आफुले गरेको काम कारवाहीका सम्बन्धमा सार्वजनिक खरिद अनुगमान कार्यालयले तोकेको प्रकृया वमोजिम तोकेको अवधि भित्र सामाजिक लेखापरिक्षण गराउनु पर्ने तथा उपनियम (१२) मा निर्माण कार्य सम्पन्न भए पछि सार्वजनिक निकायले सो को रेखदेख, मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेवारी समेत तोकि आयोजनाको स्वामित्व उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायलाई नै हस्तान्तरण गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । तर अधिकांश उपभोक्ता समितिले खर्च सार्वजनिकिरण तथा सामाजिक परिक्षण गराउने गरिएको छैन । केही उपभोक्ता समितिले सार्बजनिकिकरण फारम तयार गरेतापनि फाराममा आम्दानी श्रोत, खर्च विवरण, मौज्दात, भुक्तानी दिदाँ बाँकी अवस्था योजनाको लक्ष्य प्रगति केही पनि उल्लेख गर्ने नगरेको केवल योजनाको नाम र उपस्थित लाभग्राहीको हस्ताक्षर मात्र रहेको छ । अतः उपभोक्ता समितिवाट सम्पन्न भएका योजनाहरुको खर्च सार्वजनिकिकरण तथा सामाजिक परिक्षण गराउने व्यवस्थाको अनुसरण गरिनु पर्दछ ।	
९.२	**योजना हस्तान्तरण :** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ (१२) मा उपभोक्ता समिति द्वारा निर्माण कार्य सम्पन्न भए पछि सार्वजनिक निकायले सो को रेखदेख मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेबारी समेत तोकि आयोजनाको स्वामित्व उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायलाई नै हस्तान्तरण गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । तर उपभोक्ता समितिद्वारा निर्माण सम्पन्न भएको योजनाहरु कार्यालयले रेखदेख मर्मत सम्भारको जिम्मेबारी सहित समुदायलाई हस्तान्तरण गर्ने गरेको छैन । अतः सम्पन्न योजनाहरु उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायलाई योजनाको उपभोग, मर्मत सम्भार, रेखदेख र स्वामित्व एवम योजनाको निरन्तरता हुनेगरी हस्तान्तरण गर्ने गरिनु पर्दछ ।	
१०	**कन्टिन्जेन्सी खर्च :** गाउँपालिकाले कन्टिन्जेन्सी रकमको छुट्टै खाता राखी कार्यविधि तयार गरेर सोहि अनुसार खर्च गर्ने गर्नुपर्दछ । तर कार्यालयले अलग्गै कन्टिन्जेन्सी खाता नराखि दायित्व देखाई बैक नगदीको विविध महलमा राखि खर्च गर्ने गरेको छ र त्यसरी खर्च गर्दा कार्यविधि बनाएको छैन । अतः कन्टिन्जेन्सीबाट खर्च गर्दा छुटै कन्टिन्जेन्सी खाता राखि कार्यविधि बनाएर मात्र खर्च गर्ने गरिनु पर्दछ ।	
११	**पन्जिकरण तथा सामाजिक सुरक्षा खर्चः** यसमा देहायका व्यहोराहरु देखिएका छन् ।	
११.१	**लेखापरिक्षणः-** कार्यालयले सामाजिक सुरक्षा स्वरुप भत्ता प्राप्त गर्न योग्य लाभग्राहीलाई तोकिए बमोजिम भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ । गाउँपालिका ७ वटा वडा कार्यालयहरु मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरिएको मध्ये सब भन्दा धेरै पहिलो स्थानमा रहेको वडा नं. ३ र पांचौ नम्बरमा रहेको वडा नं. १ को सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको फांटबारी तथा भरपाई परिक्षण गरी हेर्दा देखिएका देहाय अनुसारका व्यहोराहरु उल्लेख गरीएको छ । अन्य वडाहरुमा बढि भुक्तानी भएको हुनसक्ने भएकोले सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरेको भरपाइहरु गाउँपालिका स्वंयले यकिन गर्ने गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गरीएको छ ।	
११.२	**लाभग्राही परिचयपत्र अभिलेखः** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि २०७५ को दफा १० र ११ अनुसार स्थानीय तहले भत्ता पाउने लाभग्राहीहरुको फोटो सहित मुल अभिलेख अद्यावधिक गरि वडा कार्यालय अनुसार तयार गर्ने र केन्द्रिय पञ्जिकरण विभागले सञ्चालनमा ल्याएको व्यवस्थापन सुचना प्रणाली -एम.आइ.एस) मा प्रविष्ट गरि प्रणालीबाट प्राप्त भए बमोजिमको परिचय पत्र लाभग्राहीले भत्ता पाउन सुरु गर्ने चौमासिक भन्दा अघिल्लो चौमासिक सम्ममा उपलब्ध गराइसक्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । तर कार्यालयले निर्देशिका अनुसार मुल अभिलेख, परिचयपत्र तथा एम. आइ. एस. प्रविष्टी गरेको छैन । अतः निर्देशिका अनुसारको कार्य गरिनु पर्दछ ।	

११.२	**भत्ता निकासा तथा वितरणः** कार्यविधिको दफा १५ (७) र १६ अनुसार स्थानीय तहले वडा कार्यालयलाइ व्यवस्थापन सुचना प्रणाली (एम.आइ.एस) को आधारमा पेश्की दिनु पर्ने र प्रथम चौमासिक असोज १ देखि दोश्रो हप्ता भित्र, दोश्रो चौमासिक माघ १ देखि दोश्रो हप्ता भित्र र तेश्रो चौमासिक जेठ १ देखि दोश्रो हप्ता भित्र बैंक खाताबाट वितरण गरिसक्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले भत्ता वितरणकालागी स्थानीय बैंकहरुलाई भुक्तानी दिएकोले निर्देशिकाले निर्धारण गरेको अवधिमा वितरण हुन सकेको देखिएन । त्यस्तै कार्यालयले एम.आइ.एस अद्यावधिक गरेको छैन ।	
११.३	**भत्ता विरणको अनुगमनः** कार्यविधिको दफा २८ मा स्थानीय स्तरको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिले चौमासिक रुपमा बैठक वस्ने तथा अनुगमन प्रतिवेदन प्रमुख वा अध्यक्ष समक्ष पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर त्यस अनुसार अनुगमन गर्ने, बैठक बस्ने तथा प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्ने गरेको देखिएन । अतः कार्यविधि अनुसारको कार्यहरु कार्यान्वयन गरिनु पर्ने देखिन्छ ।	
११.४	**पारदर्शिताः** कार्यविधिको दफा ३५ मा प्रत्येक वडा समितिले प्रत्यक चौमासिकमा कम्तिमा १ पटक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाइ गरि प्राप्त गुनासा र सुझावहरु मध्ये आफुले सम्बोधन गर्न नसकिने खालका सुझावहरु तथा गुनासाहरु सम्बोधनका लागि स्थानिय तह कार्यालयमा पठाउनु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । तर वडा समितिहरुले त्यस अनुरुप सार्वजनिक सुनुवाइ गर्ने तथा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरुको नाम नामेसी वेभ साइटमा राख्ने गरेको देखिएन । अतः उल्लेखित सार्वजनिक सुनुवाइ तथा वेभ साइटमा राख्ने गरि पारदर्शिता कायम गरिनु जरुरी देखिन्छ ।	
१२	**जनशक्ति व्यवस्थापनः** यसमा देहायका व्यहोराहरु देखिएका छन्:	
१२.१	**कर्मचारी व्यवस्था :** निजामती सेवा ऐन, २०४९ वमोजिम कर्मचारी पदपुर्ती र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले स्वीकृत गरेको संगठनात्मक संरचना अनुसार कर्मचारी दरवन्दी, पदपूर्ति तथा रिक्त रहेको विवरण लेखापरिक्षणार्थ पेश गरेको छ । विवरण अनुसार ३६ जनाको दरबन्दी रहेकोमा संघीय सरकारबाट सरुवा ५ जना साविक स्थानीय तहमा कार्यरत ५ जना, करारमा आन्तरिक पदपूर्ती ८ जना समेत १८ जना पूर्ती भएको र १८ जना रिक्त रहेको देखियो । अतः कार्यालयमा रिक्त रहेका दरवन्दिहरु लोकसेवा आयोग मार्फत पदपूर्ति गरिनु पर्ने देखिन्छ ।	
१२.२	**तलबी प्रतिबेदन :** स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय तह अर्न्तगतका कर्मचारीहरुको बार्षिक तलबी प्रतिबेदन आन्तरीक लेखापरीक्षकबाट पारीत गराई तलब खर्च लेख्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले स्वास्थ्य, कृषि, पशु तथा गाउँपालिका कार्यपालिका तर्फ कर्मचारीको तलबी प्रतिवेदन पारीत नगरी तलव खर्च लेखेको छ । अतः तलवी प्रतिबेदन पारित गरेर मात्र तलब खर्च लेख्नुपर्दछ ।	
१२.३	**पदपुर्तीको माग** : कार्यालयमा रहेको कर्मचारीको दरवन्दि स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ८५ अनुसार पदपुर्ती गरिएको हुनुपर्छ । निजामति सेवा ऐन २०४९ तथा स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन को दफा ८५ अनुसार पदपूर्ती गरिनु जरुरी छ ।	
१३	**तलब भत्ता तथा थप सुविधा : यसमा देहायका सुविधाहरु रहेको छन ।**	
१३.१	**थप सुविधाः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ८६ अनुसार स्थानीय तहको कर्मचारीहरुको सेवा शर्त तथा सुविधा सम्वन्धि व्यवस्था संघिय कानुन वमोजीम हुने उल्लेख छ । कार्यालयले यो वर्ष देहाय अनुसारका गाउँपालिकाका कर्मचारीहरुलाई निम्नि अनुसार सञ्चार खर्च र ईन्धन खर्च सुविधा भुक्तानी गरेको छ । छलफलको क्रममा गाउँपालिका सभाको निर्णय अनुसार भत्ता दिएको कार्यालयको भनाई रहेको छ । कार्यालयले संघीय कानून सँग मेल नहुने गरी सबै कर्मचारीहरुलाइ प्रोत्साहन भत्ता रु.२३,४६,७९९।- र अतिरिक्त समय भत्ता रु.१,९३,२००।- भुक्तानी दिएकोले नियम अनुसार दिन मिल्ने नदेखिएको रु.	
१३.२	**सेवा करार** : स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३(८) मा नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयस, कार्यालय सहयोगी , प्लम्बर, इलेक्ट्रिसियन, चौकिदार, माली, बगैंचे र सरसफाई सम्वन्धि पदमा स्थायी पदपूर्ति नगरी प्रतिस्पर्धाको आधारमा सेवा करारबाट मात्र लिनु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । त्यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९४(१) मा कार्यालय सुरक्षा, चिठ्ठीपत्र ओसार पसार, सरसफाई, टेलिफोन, विद्युत र धारा सञ्चालन र रेखदेख लगायतका सार्वजनिक निकायको दैनिक कार्य सञ्चालन गर्न अत्यावश्यक पर्ने सेवा करार लिनुपर्दा कुनै व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीसंग करार गरी त्यस्तो सेवा करारमा लिन सक्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक भएको उल्लेख गरि विभिन्न मितिमा सम्झौता गरी विभिन्न दर्जाका कर्मचारी नियुक्ती गरी तलव भत्ता खर्च लेख्ने गरेको देखियो । यसरी नियममा व्यवस्था भए अनुरुपको प्रक्रिया पूरा गरी सेवा करार लिनुपर्नेमा निवेदनको आधारमा करार सेवामा लिने कार्य नियम सम्मत देखिएन । अतः नियमावलीमा उल्लिखित व्यवस्था अनुसार पदपूर्ति गरिनु पर्दछ ।	

१३.३	**सेवा करार कर्मचारीको ग्रेडः** निजामती सेवा ऐन २०४९ अनुसार स्थायी सेवाका कर्मचारीका लागी मात्र बार्षिक ग्रेड बृद्धि दिन मिल्ने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले करार सेवा अर्न्तगतका उद्यम विकास सहजकर्ता मान बहादुर भण्डारीलाई बार्षिक ग्रेड बृद्धि रु.३०५०। का दरले चाडपर्व खर्चसमेत रु ३९६६३। भुक्तानी दिएको देखियो । सेवा करार कर्मचारीलाई ग्रेड दिन मिल्ने आधार नदेखिएकोले असुल गर्नुपर्ने रु	३९६६३/-
१३.४	**करार सेवामा महगी भत्ताः** करार सेवामा कार्यरत वा नियुक्त कर्मचारीहरुलाई महंगी भत्ता दिन मिल्ने नदेखिएकोले उद्यम विकास सहजकर्ता श्री मान बहाादुर भण्डारी र खरिदार रञ्जु ज्ञवालीलाई रु.२र हजारका दरले महंगी भत्ता दिएको देखियो । महंगी भत्ता दिन मिल्ने आधार बेगर खर्च लेखेकोले नियम अनुसार नदेखिएको रु	४८०००/-
१४	**पुजीगत खर्चः** यसमा निम्न व्यहोराहरु देखिएका छन् ।	
१४.१	**बढी भुक्तानीः-** गो भौ नं १४७०७६।१।३१मा आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४को नियम ३६(३) मा खर्च गर्दा खर्चको विल भरपाई सहित लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले ठेक्का नं. ५।०७४।७५ को निर्माण व्यवसायी दया निर्माण सेवालाई गापाको भवन निर्माण कार्यको लागी तेस्रो किस्ता बापत रु ७४०८५१३। भुक्तानी गरेकोमा नापी कितावमा सिविल वर्कसको आइटम नं. ४ को कार्य अन्य व्याक फिलिङ्ग (कम्प्याक्सन वर्क) ११७.२१ घ.मि. परिमाणको रु १००।- का दरले रु ११७२१।- भुक्तानी गर्नुपर्नेमा निर्माण व्यवसायिले उक्त कार्यलाई आईटम नं. ५ को कार्य अर्न फिलिङ्ग वोरोवड स्वाईल कम्प्याक्सन वर्क मा समावेश गरी ११७.२१ परिमाणको रु ४००।- का दरले रु ४६८८४।- भुक्तानी दिएकोले बढी भुक्तानी रु ३५१६३।- को १३ प्रतिशतका दरले भ्याट समेत जोडी असुल उपर हुनुपर्ने रु.	३९७३४।
१४.२	**बढी भुक्तानीः-** आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४को नियम ३६(३) मा खर्च गर्दा खर्चको विल भरपाई सहित लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस वर्ष सम्पन्न देहायका योजनाहरुमा कार्यसम्पन्न गरेको अनुपातमा वढी भुक्तानी दिएकोले बढी भक्तानी गरेको रु.	**३९८७९४/-**

गो.भौ.र मिति	उ.स.को नाम	लागत अनुमान	विनियोजित	कार्यसम्पन्न	भुक्तानी हुनुपर्ने	भुक्तानी भएको	बढी भुक्तानी
११७।०७५।१२।२१	कल्भर्ट निर्माण शितलपाटी उ.स.५	५५६०२४	५०००००	४८६७६३	४३७७१८	४८६७६४	४९०४६
२३१।०७६।३।१३	पुरैनी खेल मैदान निर्माण उ.स. ५	९८९२३९९	३६०००००	९६२०५०	८८९७८०	९६२०५०	७२२७०
२३८।०७६।३।१५	भट्टराईचोकदेखि सियारी सिमाना जोड्ने बाटो कालोपत्रे उ.स. ३	२४२६७७५	१८५००००	२३६९३१२	१८०६१९४	१८३०९४५	२४७५१
३१८।०७६।३।३०	दरवाह क्षेत्र भौतिक पूर्वाधार निर्माण उ.स.	३५८२३०९	३१६८०००	२६२८०७१	२३२४१२४	२५७६८५१	२५२७२७
							३९८७९४/

१५	**चालु, कार्य सञ्चालन र प्रशासनिक खर्चः-** यसमा देहायका व्यहोरा देखिएका छन ।	
१५.१	**प्रशासनिक खर्चः-** कार्यालयले आफ्नो आन्तरिक आय अनुसार प्रशासनिक खर्च गरेको हुनु पर्दछ । कार्यालयको कूल आन्तरिक आय रु. १०८३९१२७६।- रहेकोमा प्रशासनिक खर्चको गरेको विवरण लेखापरीक्षणर्थ पेश गरेको छैन । विवरण पेश नगरेकोले प्रशासनिक खर्च विश्लेषण गर्न सकिएन । अत : आफ्नो आन्तरिक आयको परिधि भित्र रहेर प्रशासनिक खर्चको बजेट सिमा कायम गरिनु पर्ने देखिन्छ ।	
१५.२	**कर्मचारी कल्याण कोषः** स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन २०७४ को दफा अनुसार कर्मचारी कल्याण कोषको व्यवस्था गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । तर गाँउपालिकाले उक्त कोषमा हालसम्म रु ४ लाख ७५ हजार व्यवस्था गरेको देखियो ।	
१५.३	**आर्थिक सहायताः-** स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा २४ अनुसार गाँउपालिका वा गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्रका विषयमा स्थानिय स्तरको विकासका लागी आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत, विषयक्षेत्रगत मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन विकासका लागी योजना बनाई खर्च गर्नुपर्छ । गाउपालिकाले योजना बनाई नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति लक्ष्य, उद्देश्य सीमा आदिमा साथ दिनुपर्नेमा निम्नानुसार योजना नबनाई वितरणमुखी कार्यक्रम गरेको देखियो । अतः यस्तो खर्चमा नियन्त्रण हुनुपर्छ ।	

गो.भौ.नं र मिति	वडा	नाम	रकम
१४२।०७५।८।२	३	श्री सन्तु चमार	४००००
४२६।०७६।२।६	७	बेनी पटेल	२००००
४४७।०७६।२।१९	८	राम केवट लोध	२००००

४६१।०७६।२।२७	५	स्मृति टोल विकास संस्था	४८२७२
		शान्तीनगर टोल विकास संस्था	४८२७२
		दरबाह टोल विकास संस्था	४८२७२
४६४।०७६।२।२७	२	दुर्गा भवानी टोल विकास संस्था	२१०००
		नमुना टोल विकास संस्था	२१०००
		नवदुर्गा टोल विकास संस्था	२१०००
		बनगाई टोल विकास संस्था	२१०००
		भुजौली बजार टोल विकास संस्था	२१०००
		भुजौली गाउँ टोल विकास संस्था	२१०००
		राधाकृष्ण टोल विकास संस्था	२१०००
		बनगाईडाडा टोल विकास संस्था	२१०००
४८२।०७६।३।५		कोटहीमाई टोल विकास संस्था	४८२७२
		रेहरा नमुना टोल विकास संस्था	४८२७२
		शितलपाटी टोल विकास संस्था	४८२७२
		रजाड गाँउ टोल विकास संस्था	४८२७२
		उत्तरदक्षिण मधुवनी टोल विकास संस्था	२१०००
		समयदेवी टोल विकास संस्था	२१०००
		दरवाहभाटा टोल विकास संस्था	३१०००
जम्मा			६५८९०४/-

१५.४ **बैठक भत्ता:-** प्रदेश ५ अर्न्तगतका गाँउ सभा र नगरसभाको कानून निर्माण सम्बन्धी ऐन २०७५ को अनुसुची १ अनुसार कार्यपालिकाको बैठक भत्ता रु ७००।- भुक्तानी लिन पाउने व्यवस्था छ । कार्यालयले निम्नानुसार कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई रु ७००।- भन्दा बढी दरले भत्ता दिएकोमा **छलफलको** क्रममा गाउँ सभाको निर्णय अनुसार भत्ता दिएको भनाई रहेकोछ । अत बढि दरमा भत्ता दिएकोले बढि भुक्तानी गरेको रु. **३०९१५/-**

गो.भौ.र मिति	नाम	बैठक संख्या	भुक्तानी रु	दिनुपर्ने रु	बढी रु
७६।०७५।६।२४	प्र.प्र.अ.श्री अनन्तपाणि मरासिनी	३	४५००	२१००	१०४०
	ले.अ. श्री ओमेशकुमार गैरे	६	९०००	४२००	३५७०
	शा.अ. श्री चन्द्रकान्त शर्मा	६	९०००	४२००	३५७०
	इ.श्री कपिल अर्याल	३	४५००	२१००	२०४०
	श्री हिरालाल भुषाल	१	१५००	७००	६८०
	श्री हरि प्रसाद रिजाल	५	७५००	३५०	३४००
	श्री रचना तुलाधर	३	४५००	२१००	१०४०
	श्री पूर्ण प्रसाद अर्याल	३	४५००	२१००	१०४०
	श्री मन बहादुर बुढा	६	९०००	४२००	३५७०
५८१।०७६।३।३०	श्री रोमनाथ न्यौपाने	५	५०००	३५००	१२७५
	श्री लक्ष्मण पाण्डेय	५	५०००	३५००	१२७५
	श्री चन्द्रकान्त शर्मा	५	५०००	३५००	१२७५
	श्री रचना तुलाधर	५	५०००	३५००	१२७५
	श्री हरि प्रसाद रिजाल	५	५०००	३५००	१२७५
	श्री केशवराज भट्टराई	२	२०००	१४००	५१०
	श्री नन्दराम पौडेल	२	२०००	१४००	५१०
	श्री प्रेम नारायण सुवेदी	२	२०००	१४००	५१०
	श्रीरुद्रमणी गिरी	१	१०००	७००	२५५
	श्री मन बहादुर बुढा	२	२०००	१४००	५१०
	श्री माधव चौधरी	५	५०००	३५००	१२७५
	श्री गिता पछाई	१	१०००	७००	२५५

	श्री हरिहर धोवी	१	१०००	७००	२५५
	श्री महेश चौधरी	१	१०००	७००	२५५
	श्री पूर्ण प्रसाद अर्याल	१	१०००	७००	२५५
	जम्मा				**३०९१५/-**

१५.५ **निजी शिक्षकहरुको तलवभत्ता अनुदान**:- गो भौ नं १०२।०७५।७८मा दरबन्दीमा नरहेका शिक्षकहरुको नेपाल सरकारको नियम बमोजिम तलव भत्ता खर्च लेख्नु हुदैन । तर निम्नानुसारका बाल विकास केन्द्र र विद्यालयहरुलाई निजी शिक्षकहरुको तलव भत्ता खर्च लेख्न निकासा गरेको देखियो । अतः निजी शिक्षकहरुको तलवभत्ता निकासा दिन मिल्ने नदेखिएको रु. १५४८०००/-

सि.नं	**विद्यालयको नाम**	**रु**	**सि.नं**	**विद्यालयको नाम**	**रु**
१	गुलरिया मा.वि.	६०००	९	बुद्धज्योति प्रा.वि.	१५००००
२	बाल दुलार बाल विकास केन्द्र	६०००	१०	ज्ञानज्योत ीआ.वि.	१०००००
३	विन्दा बासिनी बाल विकास केन्द्र	६०००	११	राधाकृष्ण बाल आ.वि.	१०००००
४	झुथुर बाल विकास केन्द्र	६०००	१२	पुरैन ीआ.वि.	१५००००
५	नव जागृति बाल विकास केन्द्र	६०००	१३	बेलवा आ.वि.	२०००००
६	शान्तीदिप बाल विकास केन्द्र	६०००	१४	जनता आ.वि.	२५००००
७	दुर्गामाता बाल विकास केन्द्र	६०००	१५	गरौलिया मा.वि.	२५००००
८	दिशा निर्देश बाल विकास केन्द्र	६०००	१६	शिशै मा.वि.	३०००००
				जम्मा	**१५४८०००/-**

१५.६ **भ्रमण प्रतिवेदन र अभिलेखः-** भ्रमण खर्च नियमावली २०६४को नियम १८(१) अनुसार भ्रमणबाट फर्केको कर्मचारीले भ्रमण प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने र नियम २१ अनुरुप कार्यालयले भ्रमण अभिलेख राख्नुपर्नेमा भ्रमण प्रतिवेदन पेश नगरेको र कार्यालयले भ्रमण अभिलेख नराखेको केही उदाहरणहरु निम्नानुसार छन ।

गो.भौ.र मिति	**भ्रमण गर्ने पदाधिकारी**	**भ्रमण स्थान**	**भ्रमण अवधि**	**भुक्तानी रु**
१२०।०७५।७।२०	अनन्तपाणि मरासिनी	काठमाडौ	कार्तिक १२ देखि १८	१००००
	महेश प्रसाद थारु	काठमाडौ	कार्तिक १३ देखि १८	१०४२०
१३०।०७५।७।२७	प्रेम नारायण सुवेदी	भैरहवा	असोज २१ र २२	२६००
	मन बहादुर बुढा	बुटवल	कार्तिक १२ देखि १६	५४६०
१४९।०७५।८।५	धनेश्वर पन्थी		साउन ४ देखि १०	११०००
१६०।०७५।८।१३	शान्ती देवी ज्ञवाली	काठमाडौ	कार्तिक २८ देखि ३०	८७००
२०८।०७५।९।२९	हरि प्रसाद रिजाल	भैरहवा	पौष १९ देखि २५	७५००
	माधव चौधरी	बुटवल	पौष २३ देखि २७	५१००

१५.७ अर्थ मन्त्रालयको नियम अनुसार जिल्ला सदरमुकाम बाहिर कार्यक्रम संचालन गर्दा कार्यपत्रको रु ७००। र प्रस्तुतिकरणको रु ७००।- पाउने तर कार्यालयका कर्मचारी भए कार्यपत्र तयारीको पारीश्रीमक मात्र पाउने व्यवस्था छ । त्यस्तै प्रदेश सरकार आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धी निर्देशिका २०७५ अनुसार तालिम केन्द्रहरुबाहेक अन्य निकायहरुबाट संचालित सबै प्रकारका तालिमका श्रोत व्यक्ति, प्रशिक्षकको पारिश्रमिक गाँउस्तरका सहायकस्तर, अन्य तालिको कार्यपत्र वापत रु.७००।- र कक्षा सञ्चालन वापत रु.७००।- पाउने व्यवस्था भएको र सम्बन्धित कार्यालयले संचालन गरेको तालिममा सो कार्यालयका प्रशिक्षकले कक्षा संचालन बापतको परिश्रमिक नपाउने कार्यपत्र बापतको रकम पाउने संयोजक भत्ता रु ४०० र प्रतिवेदन लेखन रु १०००।- मात्र पाउने व्यवस्था छ । देहाय बमोजिमको खर्चमा असुल उपर गर्नुपर्ने रु. **१५१८९५/-**

गो.भौ.र मिति	**कार्यक्रमको नाम**	**भुक्तानी पाउनेको नाम**	**संख्या**	**भुक्तानी रकम**	**भुक्तानी पाउने रकम**	**कर बाहेक बढी रकम**
१३।२०७५।५।२४	लेखा व्यवस्थापन तालिम	सु. अनन्तपाणि मरासिनी	७	१४०००	०	११९००
		स. ओमेस कुमार गैरे (स.संयोजक)	७	८४००	२८००	४७६०
		प्रशिक्षक हरि रिजाल	७	१७५००	४९००	१०७१०
१८३।०७५।९।१	व्यक्तित्व विकास तथा नैतिक	संयोजक राजेन्द्र कंडेल	५	१००००	२०००	६८००
		अनुगमन अग्नि प्रसाद पौडेल	५	१००००	०	८५००

	सचेतना शिक्षा	सहजकर्ता हरिलाल उपाध्याय	४	४०००	०	३४००
		सहजकर्ता हेमन थापा	४	४०००	०	३४००
२०५।०७५।९।२६	बालबालिका माथि हुने हिसां यौन शोषण सम्बन्धी	प्रशिक्षक शेखरनाथ पन्थी	३	६०००	४५००	१२७५
		प्रशिक्षक महेश चौधरी	१	१५००	७००	६८०
		प्रशिक्षक हरि प्रसाद रिजाल	२	३०००	१४००	१३६०
		संयोजक गिता पछाई	२	४०००	१४००	२२१०
		सह संयोजक माधव चौधरी	१	१५००	०	१२७५
	बालबालिका माथि हुने हिसां यौन शोषण सम्बन्धी	प्रशिक्षक हरि प्रसाद रिजाल	२	३०००	१४००	१३६०
		प्रशिक्षक केशव राज भट्टराई	२	३०००	१४००	१३६०
		सहजकर्ता अस्मिता गौतम	३	४५००	०	३८२५
		संयोजक गिता पछाई	१	२०००	४००	१३६०
	किशोरीहरुको जिवनयोपगी तालिम	प्र. अनन्तपाणि मरासिनी	४	६०००	२८००	२७२०
		प्र. प्रेमनारायण सुवेदी	१	१५००	७००	६८०
		प्र. रमेश सिहं ठकुरी	१	१५००	७००	६८०
		प्र. संगिता देवी शाही	१	१५००	७००	६८०
		प्र. केशवराज भट्टराई	१	१५००	७००	६८०
		प्रशिक्षक पूर्ण प्रसाद अर्याल	१	१५००	७००	६८०
		प्र. महेश चौधरी	१	१५००	७००	६८०
		प्र. ओमेश गैरे	२	३०००	१४००	१३६०
		प्र. माधव चौधरी	१	१५००	७००	६८०
		प्र. जमुना शर्मा	२	४०००	१४००	२२१०
	किशोरीहरुको जिवनयोपगी तालिम वडा ७	सहजकर्ता उमा थापा	५	७५००	०	६३७५
		संयोजक गिता पछाई	५	१००००	२०००	६८००
		शान्तीदेवी ज्ञवाली	१	१५००	७००	६८०
		जय शंकर प्रसाद पाठक	२	३०००	१४००	१३६०
		मन बहादुर बुढा	१	१५००	७००	६८०
		सहजकर्ता मनोज ढुगांना	५	१००००	२०००	६८००
५५१।०७६।३।२६	औषधी पसल संचालकहरुलाई तालिम	संयोजक जयशंकर पाठक	३	६०००	१२००	४०८०
		सचिव टोपलाल पौडेल	३	४५००	०	३८२५
		श्रोत व्यक्ति मोतिलाल पौडेल	३	६०००	०	५१००
		सचिव होम बहादुर चौधरी	३	४५००	०	३८२५
		सहजकर्ता नन्दराम पौडेल	३	४५००	०	३८२५
		सहजकर्ताघनलाल अर्याल	३	३०००	०	२५५०
		सह सहजकर्ता कविता न्यौपाने	३	३०००	०	२५५०
		सह सहजकर्ता राधिका अधिकारी	३	३०००	०	२५५०
		वडा अध्यक्ष शिव पुजन बानियाँ	३	४५००	०	३८२५
		सि.अ.हेव प्रेम नारायण सुवेदी	३	४५००	०	३८२५
५९८।०७६।३।३१	स्वास्थ्य सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम	प्रशिक्षक बसन्ती पोखरेल	२	३०००	१४००	१३६०
		प्र. केशवराज भट्टराई	२	३०००	१४००	१३६०
		प्र. हरि प्रसाद रिजाल	१	१०००	७००	२५५
		प्र. बाबूराम नेपाल	२	२०००	१४००	१५१०
		प्र. पूर्ण प्रसाद अर्याल	१	१०००	७००	२५५
५१७।०७६।३।३१	स्वास्थ्य सम्बन्धी अभिमुखिकरण तालिम	प्र. डा . मनोज ढुगांना	१	५०००	१५००	२९७५
		प्र. अमृता थापा	१	२०००	१५००	४२५
		प्र. किशुन चन्द्र चौधरी	१	१५००	७००	६८०

			प्रशिक्षक श्री शान्तीदेवी ज्ञवाली	१	१५००	७००	६८०
			रोमनाथ न्यौपाने	१	१५००	७००	६८०
			नन्दराम पौडेल	१	२०००	१५००	४२५
			प्रेम नारायण सुवेदी	१	२०००	१५००	४२५
			लक्ष्मण पाण्डेय	१	१५००	७००	६८०
			चन्द्रकान्त शर्मा	१	१५००	७००	६८०
	५८०।०७६।३।२९	पशु विकास तालिम तथा अर्न्तक्रिया	प्र. बोधराज खनाल	४	६०००	२८००	२७२०
			प्र. विष्णु प्रसाद अर्याल	१	१५००	७००	६८०
			प्र. दामोदर घिमिरे	१	१५००	७००	६८०
			शालिकराम खनाल	२	३०००	१४००	२५५०
		जम्मा					**१५१८९५/-**
१६	**करकट्टि र दाखिला:-** यसमा निम्न व्यहोराहरु छन ।						
१६.१	पालिकाले यस बर्ष देहायका व्यक्ति वा संस्था तथा फर्म सप्लायर्सले सेवा प्रदान गर्दा त्यस बापतको भुक्तानीमा १५ प्रतिशतले कर कट्टी गर्नुपर्नेमा १.५ प्रतिशत मात्र कर कट्टी गरेकोले थप १३.५ प्रतिशतका दरले कर कट्टी गरी राजस्व दाखिला गर्नुपर्ने रु.						४४२८००/-

गो.भौ र मिति	उ.स.को नाम	सेवा प्रदायकको नाम	विल रकम	कट्टी हुनुपर्ने	कट्टी भएको	घटि रु
२३८।०७६।३।१५	भट्टराई चोकदेखि सियारी सिमाना जोड्ने बाटो उ.स.	तमु ब्लक उद्योग	३७०५००	५५५७५	५५५८	५००१७
		कौशिला स.मिल	८१०००	१२१५०	१२१५	१०९३५
२५१।०७६।३।१७	केराबारी कालोपत्रे उ.स.६	अभिसेक एण्ड अभिषेक सप्लायर्स	२२५०००	३३७५०	३३७५	३०३७५
२५०।०७६।३।१६	बोग्दिया टोल नदी निर्माण उ.स.	दिपक लोनिया सप्लायर्स	१०६४००	१५९६०	१५९६	१४३६४
१२५।०७६।१।८	वडा स्तरिय सडक ग्रावेल तथा स्तरोन्ती उ.स. ३	महालक्ष्मी आयल सेन्टर	३१९६००	४७९४०	४७९४	४३१४६
		श्री निर्दाश सप्लायर्स	९००००	१३५००	१३५०	१२१५०
२६३।०७६।३।२३	वडा स्तरिय सडक ग्रावेल तथा स्तरोन्ती उ.स. ३	अभिसेक एण्ड अभिषेक सप्लायर्स	११७०००	१७६४०	१७६४	१५८७६
		सुवेज्ञा सुवेक्षा सप्लायर्स	३०४०००	४२६००	४५६०	४१४४०
		खिमानन्द सुवेदी	१२००००	१८०००	१८००	१६२००
		निशान क्षेत्री	४००००	६०००	६००	५४००
		शेर बहादुर थापा	५००००	७५००	७५०	६७५०
		निशान क्षेत्री	५००००	७५००	७५	६७५०
		निशान क्षेत्री	५००००	७५००	७५०	६७५०
		निशान क्षेत्री	५००००	७५००	७५०	६७५०
		निशान क्षेत्री	१४०००	२१००	२१०	१८९०
		शेर बहादुर थापा	५००००	७५००	७५०	६७५०
		शेर बहादुर थापा	४१०००	६१५०	६१५	५५३५
		राजु क्षेत्री	५००००	७५००	७५०	६७५०
२५९।०७६।३।१५	सम्पुर्ण बाँध निर्माण उपभोक्ता समिती २	भोलेशंकर कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.	२८००२२	४२००३	४२००	३७८०३
२७६।०७६।३।१५	सडक कालोपत्रे उ.स.६	विवेक आयल स्टोर्स	२१९८५७	३२९७९	३२९८	२९६८१
		पटेल कन्स्ट्रक्सन	९८१००	१४७१५	१४७१	१३२४४
२०७।०७६।३।२६	वडा स्तरिय सडक स्तरोन्नती उ.स. ४	युवराज क्षेत्री	१०००००	१५०००	१५००	१३५००
		राजु क्षेत्री	३१३५३	४७०३	४७०	४२३३
		निशान क्षेत्री	८००००	१२०००	१२०	१०८००

		युवराज खत्री	५२०००	७८००	७८०	७०२०
		शेर बहादुर थापा	३००००	४५००	४५०	४०५०
		सुवेज्ञा सुवेक्षा सप्लायर्स	२५६६००	३८४९०	३८४९	३४६४१
	जम्मा					४४२८००/-

१६.२ **मूल्य अभिबृद्धि कर भुक्तानी :-** मुल्य अभिबृद्धि कर नियमावली (२०७६ को बजेट वक्तव्य), २०५३ को नियम ६ (ग) अनुसार ठेक्का सम्झौता वा करार अन्तर्गत वस्तु तथा सेवा आपूर्ति गर्ने ठेकेदार वा आपूर्ति कर्तालाई भुक्तानी गर्दा निजलाई भुक्तानी गर्ने मूल्य अभिवृद्धि करको ५० प्रतिशत निजको नामवाट सम्बन्धित राजश्व शिर्षकमा जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले देहाय अनुसार आपूर्तिकर्ताको भुक्तानीमा मूल्य अभिबृद्धि करसमेत भुक्तानी गरेकोमा मु.अ. करको ५० प्रतिशतले हुने रकम कट्टि गरी सम्बन्धित राजश्व खातामा दाखिला गरेको देखिएन । यसवाट राजश्व असुलीमा असर पर्न सक्छ । अतः उक्त भुक्तानीको मूल्य अभिवृद्धि कर सम्बन्धित आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा दाखिला भएको प्रमाण पेश गर्नु पर्ने देखिएको रु. **८४८०२५/-**

गो.भौ.र मिति	व्यहोरा	आपूर्तीकर्ताको नाम	करविजक र मिति	विल रकम	भ्याट	५० %
२६५।०७६।३।२३	गुरुयोजना तयारी	मुनलाईट सिभिल सोलुसन प्रा.लि.	०२६।०७६।३।१५	१२१८०००	१५८३४०	७९१७०
२६७।०७६।३।२३	गा.पा.भवन निर्माण	दया निर्माण सेवा	१८।०७६।३।२३	५६२२८९१	७३०९७६	३६५४४८
३३२।०७६।३।३१	शोलार प्यानल जडान	समृद्ध नेपाल इनर्जी प्रा.लि.	७८।०७६।३।१५	४५१९००	४८१००	२४०५०
			७९।०७६।३।१५	४५१९००	४८१००	२४०५०
३३९।०७६।३।३१	गा.पा. भवन निर्माण	दया निर्माण सेवा	२०।०७६।३।३१	२३९९५०३	३११९३५	१५५९६८
३३८।०७६।३।३१	वडा भवन निर्माण ४	दिव्य कन्सट्रक्सन एण्ड निर्माण सेवा प्रा.लि	०६।०७६।३।३१	१६४२२३५	२१३४९०	१०६७४५
३४८।०७६।३।३१	बहुदेश्यिय सभाहल निर्माण	श्री कृष्ण कन्स्ट्रक्सन	१८।०७६।३।३१	१४२४५२३	१८५१८८	९२५९४
	जम्मा					**८४८०२५/-**

१६.३ आयकर ऐन २०५८ को दफा ८८र ८९ अनुसार मू.अ.कर दर्ता नभएमा आपुर्तीकर्तासगँ रु ५००००।- भन्दा बढीको कारोबार भएमा १५ प्रतिशतका दरले कर कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । निम्नानुसारको मु.अ.करमा दर्ता नभएका आपुर्तीकर्ताहरुसगँ रु ५००००।- भन्दा बढीको कारोबार भएकोमा १५ प्रतिशत दरले कर कट्टा गर्नुपर्नेमा १.५ प्रतिशत का दरले मात्र कर कट्टा भएकोले निम्नानुसारको रकम असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु. **६०७०९/-**

गो.भौ र मिति	फर्मको नाम	सप्लाई गरेको सामान	भुक्तानी रु	कर कट्टा गर्नुपर्ने	कर काटिएको	घटि रु
५५। ०७५।६।१५	ज्ञवाली फम एण्ड फर्निसिङ्ग	सिरक, व्लांकेट डसना समेत	९३२०५	१३९८१	१३९८	१२५८३
५५। ०७५।६।१५	दिशान भाडा पसल रुपन्देही	कुकर प्लेट आदि	६२३८५	९३५८	९३५	८४१९
१७८।०७५।८।२७	सेमलार प्रिन्टीङ्ग प्रेस प्रा.लि.	छपाई	७७३१०	११५९६	११५९	१०४३७
४७३।०७६।३।१	जे.पी आर्टस		५८२८०	८७४२	६००	८१४२
४९७।०७६।३।१३	नवमनकामना पुस्तक पसल	खेलकुद सामाग्री	९८३००	१४७४५	१४७४	१३२७१
४९७।०७६।३।१३	भाडाँ पसल फर्साटिकर	भाडाहरु	५८२००	८७३०	८७३	७८५७
	जम्मा					**६०७०९/-**

१६.४ आयकर ऐन २०५८ को दफा ८८ अनुसार सेवामा १५ प्रतिशत दरले कर कट्टा गनुपर्छ । तर निम्नानुसार पत्रपत्रिका, एफएम रेडियोहरुले सूचना बापतको रकम भुक्तानी लिएकोमा १५ प्रतिशतले करकट्टा गर्नुपर्नेमा १.५ प्रतिशतका दरले मात्र कर कट्टी गरेकोले बाकी रकम असुल उपर हुनुपर्ने देखिएको रु. **३०८४४/-**

गो.भौ.र मिति	नाम	भुक्तानी रकम	कट्टा गर्नुपर्ने रकम	कट्टा भएको रकम	असुल हुनुपर्ने
५९।०७५।६।१६	रेडियो जागरण ९३.६ मेघाहर्ज	२००००	३०००	३००	२७००
११२।०७५।७।१८	विजनेश खवर पत्रिका बुटवल	७०००	१०५०	१०५	९४५
१४७।०७५।८।५	मेचिकाली मिडिया प्रा.लि	६०००	९००	९०	८१०
१७२।०७५।८।२५	अठोट रुपन्देही	८०००	१२००	१२०	१०८०
१७२।०७५।८।२५	अग्नि परिक्षा राष्ट्रिय साप्ताहिक रुपन्देही	८५००	१२७५	१२७	११४८
२०९।०७५।९।३०	मेचिकाली मिडिया प्रा.लि	४०००	६००	६०	५४०
२२०।०७५।१०।०८	अग्नि परिक्षा राष्ट्रिय साप्ताहिक रुपन्देही	८०००	१२००	१२०	१०८०

२२७।०७५।१०।१३	विजनेश खवर पाक्षिक पत्रीका रुपन्देही	१५०००	२२५०	२२५	२०२५
३९०।०७६।१।१९	खस्यौलि साप्ताहिक बुटवल	२००००	३०००	३००	२७००
३९८।०७६।१।२७	मेचिकालि मिडिया प्रालि	९०००	१३५०	१३५	१२१५
४१६।०७६।२।३	लगन मिडिया प्रा.लि.रुपन्देही	३०००	४५०	४५	४०५
५२६।०७६।३।२३	मेचिकाली मिडिया प्रा.लि.	१००००	१५००	१५०	१३५०
	राईटवे संचार केन्द्र	१००००	१५००	१५०	१३५०
	विजनेश न्युज मिडिया प्रा.लि रुपन्देही	१००००	१५००	१५०	१३५०
	नव भैरहवा साप्ताहिक रुपन्देही	८०००	१२००	१२०	१०८०
	अग्निपरिक्षा साप्ताहिक	१५०००	२२५०	२२५	२०२५
	शालिन भैरहवा	१००००	१५००	१५०	१३५०
	गौतम बुद्ध मिडिया प्रा.लि.	१५०००	२२५०	२२५	२०२५
५६६।०७६।३।२७	मेचिकाली मिडिया प्रा.लि. रुपन्देही	२०००	३००	३०	२६६
५५।०७५।६।१५	खस्यौली साप्ताहिक बुटवल	४००००	६०००	६००	५४००
	जम्मा				**३०८४४/-**

१६.५ भाडामा कर : आयकर ऐन २०५८ को दफा ८८ अनुसार भाडामा १०प्रतिशत ले कर असुल गर्नु पर्छ। तर निम्नानुसार भाडामा कर असुल नगरेकोले असुल उपर हुनुपर्ने देखिएको रु. १६६८०/-

गा.भौ.र मिति	पार्टीको नाम	विवरण	भुक्तानी	कर करमा
११२।०७५।७।१८	यादव इलेक्ट्रीक सेमलार रुपन्देही	साउण्ड सिस्टम लाइटसमेत भाडा	९८७९९	९८८०
१७८।०७५।८।२७	सोसिड साउण्ड एण्ड म्युजिक सेन्टर	साउण्ड सिस्टम	१४५००	१४५०
	न्यु राजेश टेण्ट एण्ड लाईट हाउस भैरहवा	टेण्ट कुर्सी समेत	३४५००	३४५०
	उदय टेण्ट हाउस	स्टेज	१९०००	१९००
जम्मा				**१६६८०/-**

१६.६ आयकर ऐन २०५८ को दफा ८८ अनुसार भाडामा १० प्रतिशतले कर कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकास्तरिय सामाजिक विकास कार्यक्रमको पे.फ. समेत रु १०००००। भुक्तानी श्री अशोक कुमार बाँनियाले लिएकोमा राजटेण्ट साउण्ड सिस्टम एण्ड लाइट हाउस रुपन्देहीलाई डिजेसाउण्ड, टेण्ट आदिको भाडा रु ३५६००।- भुक्तानी दिएकोमा १० प्रतिशतका दरले असुल नगरेकोले असुल हुनुपर्ने रु. ३५६०/-

१६.७ गो भौ नं ४६५।०७६।२।२७मा आयकर ऐन २०५८को दफा ८८ र ८९ अनुसार मू.अ. करमा दर्ता नभएका आपुर्तीकर्तासगँ रु ५००००। भन्दा बढीको कारोबार गरेमा १५ प्रतिशतका दरले कर कट्टा गर्नुपर्छ। शंकर माध्यामिक विद्यालय बेतहिले मु.अ.करमा दर्ता नभएका रिक्की इन्टरप्राइजेज बुटवलको ५ थान विलबाट रु ८१५००। को खेलकुद सामान खरीद गरेकोमा १५ प्रतिशतले रु. १२२२६। कट्टा गर्नुपर्नेमा रु ९०२३ । मात्र कट्टा गरेकोले असुल हुनुपर्ने रु. ३२०३/-

१६.८ गो भौ नं ४२७।०७६।२।६मा आयकर ऐन २०५८को दफा ८८ अनुसार अन्य कुनै पनि प्रतिफलबाट प्राप्त रकममा १५ प्रतिशतका दरले कर कट्टा गर्नु पर्दछ । युनिभर्सल इलेक्ट्रो टेक्निकल इन्स्टीच्युट भैरहवालाई व्युटि पार्लर तालिम संचालन बापत रु.२०००००।- भुक्तानी दिएकोमा निज व्यटि पार्लरले मूख्य प्रशिक्षकलाई रु ५४०००।- र सहायक प्रशिक्षकलाई रु २७०००।- गरी रु ८१०००।- भुक्तानी दिएकोमा सो रकममा १५प्रतिशतले कट्टा गर्नुपर्ने नगरी भुक्तानी दिएकोले असुल उपर गर्नुपर्ने रु. १२१५०/-

१६.९ गो भौ नं २७४। ०७५।११।१४मा वेस्टर्न ड्रग डिष्ट्रव्युटरसले औषधी तथा सर्जिकल सामानहरुको दररेट पेश गरेकोमा दररेटमा मु.अ.कर सम्बन्धमा केही उल्लेख नगरेको अतः सो दररेट भित्रै मू.अ.कर समावेश हुनुपर्नेमा वील नं. ३८,३९,४०,४१ को रु ३६११०५। को विल पेश गरेकोमा मू.अ.कर रु ४७३२। समेत रु ३६५८२७। भुत्तानी गरेकोले थप गरेको मु.अ.कर असुल हुनुपर्ने रु. ४७३२/-

१७ **सञ्चित कोष :** स्थानीय तहको सेवा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्वन्धी आदेश, २०७४ को दफा ६३ अनुसार गाउँपालिका वा नगरपालिकाको स्थानीय सञ्चित कोषसंग आवद्ध हुने गरी वडामा एक खर्च खाता रहने तथा चालु आर्थिक वर्षको अन्त्यमा वडाको खर्च खातामा रहेको सवै बाँकी रकम सम्वन्धित स्थानिय तहको संचित कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले साविकका ७ गाउँ विकास समितिको नाममा रहेका कोषहरुको सम्बन्धमा अभिलेख व्यवस्थित नगरेबाट उक्त कोषहरुको मौज्दात रकम यकिन गर्न सकिएन । तत्कालिन गाउँ विकास समितिको नाममा बाँकी रहेका सम्पूर्ण कोषहरु यकिन गरी गाउँपालिका अन्तर्गत ल्याइनु पर्दछ ।

१८ **घरनक्सा निवेदन र नक्शा पास :-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा ३३ को उपदफा (२) अनुसार नक्सा पासको लागी तोकिएको अवधि औसत ३० दिन देखी ५० दिन भित्र घर निर्माणको

	अस्थायी अनुमति पत्र दिनु पर्ने व्यबस्था छ । कार्यालयले तयार गरेको घर नक्सा पास र निर्माण कार्य सम्पन्न सम्बन्ध साविकमा निर्माण भएका घरहरुको अभिलेखिकरण गर्ने तथा नयाँ निर्माण हुने घरहरुको नक्शापास गर्ने व्यवस्था गरेको देखिएन । अतः उल्लेखित अनुसारका कार्यहरु गरी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाइनु पर्ने देखिन्छ ।	
१९	**जिन्सी सम्पति प्राप्ती,हस्तान्तरण एवं व्यवस्थापनः** यसमा देहायका व्यहोरा छन् ।	
१९.१	जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन कार्यान्वयन :- आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ५० अनुसार बर्षका एक पटक जिन्सी निरीक्षण गराई प्रतिवेदन तयार गर्न पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयको जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा तयार गरेको देखिएन । अतः नियमानुसार जिन्सि निरीक्षण प्रतिवेदन तयार गरिनु पर्दछ ।	
१९.२	**सरकारी सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण :** कार्यालयले सरकारी तथा सरकारी ऐलानी जग्गाको संरक्षण गरेको हुनु पर्दछ । गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र रहेको ऐलानी-पर्ती जग्गाको अभिलेख तयार गरेको छैन । अतः आफ्नो क्षेत्र भित्र रहेको ऐलानी-पर्ती सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण तथा प्रवर्धन गर्ने कार्य तर्फ ध्यान दिनु पर्ने देखिन्छ	
१९.३	**जिन्सीको वार्षिक प्रतिवेदनः-** आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ५३ अनुसार कार्यालयले गत आर्थिक वर्षको मौज्दात, चालु आर्थिक वर्षमा खरिद गरेको तथा हस्तान्तरण भई आएको मालसामान र वस्तुगत सहायताको रुपमा प्राप्त भएको जिन्सि मालसामानको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । तर कार्यालयले तयार गरेको तथा सम्बन्धित मन्त्रालय वा विभागले अनुगमन गर्ने गरेको देखिएन । यसबाट नेप्सास अनुसारको प्रतिवेदन तथा सामानको वार्षिक मूल्यांकनमा असर पर्न सक्छ । यसको कारण गत विगत वर्ष देखि तयार गर्ने नगर्नु हो । अतः जिन्सिको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरिनु पर्दछ ।	
१९.४	**बरबुझारथ :** मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा थप स्पष्ट पारिएको परिपत्रको वुँदा १७ बमोजिम गाउँपालिकामा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समितिको नाममा रहेको जिन्सी सम्पत्ति, पेश्की तथा बेरुजु अभिलेख समायोजन भएको गाँउ/नगरपालिकामा कायम गरी नियमानुसार पेश्की फछ्र्यौट तथा बेरुजु सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्ने उल्लेख छ । यस स्थानीय तहमा समाहित भएका साबिकका गाउँ विकास समितिहरु तथा विषयगत कार्यालयको पेश्की बाँकी विवरण, बेरुजू लगत तथा सम्परीक्षणको अभिलेख कार्यालयले एकिन गरी अध्यावधिक गरेको देखिएन । अतः कार्यालयले पेश्की बाँकी तथा बेरुजुको अभिलेख एकिकृत गरी उक्त व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।	
२०	**न्यायिक समिति र मुद्दा फछ्र्यौट :-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ४६ मा स्थानीय तहको न्यायिक समिति गठन हुने र दफा ५३ अनुसार न्यायिक समितिको वार्षिक कामको विवरण तयार गर्ने व्यबस्था छ । कार्यालयको न्यायिक समितिले आफ्नो वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने गरेको छैन । न्यायिक समितिको न्याय सम्पादनका कार्यहरु प्रभावकारी बनाईनु पर्ने देखिन्छ ।	
२१	**सेवा प्रवाह :-** गाउँपालिकाले यो वर्ष सर्वसाधारणले सेवा प्राप्तिका लागी कुल निवेदन मध्ये नागरिकता सिफारिसको निवेदन २५१३ मध्ये २१५५ कारवाही सकेको, घरबाटो सिफारिस १९७२ मध्ये १९४४ वटा, जन्म तथा मृत्युदर्ता ३३७५ मध्ये २७५७, घरनक्शा पास निवेदन संख्या १७२ मध्ये २७ वटालाई अस्थाई अनुमति र्दिको, नाता प्रमाणीत १२८५ मध्य ११५९ तथा अन्य सिफारिस रु ५७०१ मध्ये सबै कार्य सम्पन्न भएको विवरणबाट देखियो । सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाईनु पर्दछ ।	
२१.१	**सेवा प्रवाहको पारदर्शिताः-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८(५) अनुसार गाँउपालीका/नगरपालिकाले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी , उत्तरदायी र जवाफदेही वनाउन सार्वजनिक प्ररिक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई तथा सामाजिक परिक्षण जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले त्यस अनुसार गराएको देखिएन । अतः ऐन अनुसारको व्यवस्थाको अनुशरण गरी सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी गराइनु पर्दछ ।	
२२	**शिक्षा, युवा तथा खेलकुद** यसमा देहायका व्यहोराहरु देखिएका छन् ।	
२२.१	**निकासा खाता :** कार्यालयले विभिन्न विदालयहरुमा चौमासिक निकासा दिदा सो निकासा रकम निकासा खातामा प्रविष्टी गरी दोहोरो निकासा नहुने सुनिश्चित गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले विद्यालयहरुलाई निकासा दिदा निकासा खाता अभिलेख राख्ने गरेको देखिएन जसले गर्दा दोहोरो निकासा हुन सक्ने जोखिम रहन्छ । कार्यालयले निकासा खाता अभिलेख अध्यावधिक गरी राख्नु पर्ने देखिन्छ ।	
२२.२	**शिक्षक लगतः-** कार्यालयले निकासा दिने विद्यालयहरुमा शिक्षक नयाँ नियुक्ति हुँदा, सरुवा, बढुवा तथा अवकास भएको अवस्थामा सोको विवरण अद्यावधिक गरीनु पर्दछ । कार्यालयले सो विववरण तयार गरेको	

देखिएन । यसले गर्दा शिक्षकको विवरण अद्यावधिक नहुँदा घटी बढी निकासा हुन सक्ने देखिन्छ ।

२२.३ **खर्चको प्रमाण :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०५६को नियम ३६(३) मा खर्च लेख्दा खर्चको विल भरपाइ सहितको लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले देहाय बमोजिम प्रमाण वेगर खर्च लेखेको देखियोख । अत खर्च लेख्दा विल भरपाइ साथ हुनुपर्ने रु

१९०००००/-

गो.भौ.र मिति	**नाम**	**खर्च विवरण**	**रकम**
९२।०७५।१२।२५	भगलापुर मा.वि.	कक्षा ११ र १२ को पुस्तक खरिद	५००००
	फर्साटिकर मा.वि.	विज्ञान प्रयोगशाला निर्माण	३५००००
१६६। २०७६।३।२९	शंकर मा.वि.	विद्यालय भवन रेट्रोफिटिङ्ग	१५०००००
		जम्मा	**१९०००००**

२२.८ **सीपपरिक्षण कार्यक्रमः-** गो भौ नं १३३।२०७६।३।६मा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम संचालन कार्यविधि अनुसार स्थानियस्तरमा कार्यक्रम संचालन गर्दा कार्यपत्रको रु ७००। र प्रस्तुतिकरणको रु ७००। दिने व्यवस्था छ । प्रारम्भिक कक्षा पठन सीप परिक्षण कार्यक्रम अभिमुखिकरण खर्चको आधारमा शिक्षा अधिकृत चन्द्रकान्त शर्माको रु. ७४०००। पे.फ. गरी सो समेत रु ११९०००। खर्च लेखेकोमा प्रशिक्षकमा कर्मचारीले प्रस्तुतिकरणको नपाउने र कार्यपत्रको मात्र दिन मिल्नेमा देहाय अनुसार बढी भुक्तानी गरेकोमा असुल गर्नुपर्ने रु

१७७६५/-

विद्यालयको नाम	**स्थान**	**कक्षा संख्या**	**दिएको रु**	**दिनुपर्ने**	**बढी रु**
प्र.प्र.अ. अनन्तपाणी मरासिनी	भगलापुर मा.वि. १४ र १५ गते	२	५०००।	१४००।	३०६०
शिक्षा अधिकृत चन्द्रकान्त शर्मा	भगलापुर मा.वि. १४ र १५ गते	६	१२०००।	४२००।	६६३०
स.ले.पा. मन बहादुर बुढा	भगलापुर मा.वि. १४ र १५ गते	२	२४००।	१४००।	८५०
प्र.प्र. अनन्तपाणि मरासिनी	भगलापुर मा.वि. १७ गते	१	२०००।	७००।	११०५
शिक्षा अ. चन्द्रकान्त शर्मा	भगलापुर मा.वि. १७ गते	१	२०००।	७००।	११०५
ले.अ. लक्ष्मण पाण्डेय	भगलापुर मा.वि. १७ गते	३	६०००।	२१००।	३३१५
शिक्षा अ. चन्द्रकान्त शर्मा	प्रतिबेदन	१	३०००।	१०००।	१७००
	जम्मा				**१७७६५**

२२.८.१ **तथ्याकं टेवुलेसन :** कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी भत्ता भुक्तानी गर्दा उल्लेखित कार्यविधिअनुसार भुक्तानी हुनुपर्छ । उक्त कार्यविधि अनुसार प्रतिवेदन तयार गरेको भत्ता दिने व्यवस्था भएको तथ्याकं टेवुलेसन गरेको थप भत्ता दिने व्यवस्था छैन । तर प्रारम्भिक कक्षा पठन पाठन सीप परिक्षणको अभिमूखिकरणमा तथ्याकं टेवुलेसन गरेको पारिश्रमिक रु ६०००। श्री सुनिल न्यौपानेको नाममा खर्च देखाएकोले असुल उपर हुनुपर्ने रु

६०००।

२२.८.२ **फोटोकपी :** कार्यालयको आफ्नै ४ वटा फोटोकपी मेसिन हरु चालु हालतमा रहेकोमा सोहि फोटोकपी मेसिन प्रयोग गर्नुपर्छ । लेखापरिक्षणको क्रममा कार्यालयका सबै फोटोकपि सम्बन्धि कार्यहरु अन्यत्र गर्नु नपर्ने जानकारी समेत भएको छ । तर शिक्षा अधिकृत श्री चन्द्रकान्त शर्माले रु ७४००० पेश्की फछ्र्यौट गरेको फाँटवारीमा देहाय अनुसार अनियन्त्रित रुपमा कार्यालयमा फोटोकपी मेशिन हुँदाहुँदै अन्यत्र फोटोकपी गरेको देखाई खर्च लेखेकोले देहाय बमोजिमको फोटोकपी गरी विल पेश गरेकोले असुल उपर गर्नुपर्ने रु

२७८००/-

फोटोकपी गरेको स्थान	**पाना संख्या**	**दर**	**खर्च रु.**
लक्ष्मी प्रीन्टर्स मानपकडी	३६९०।	५	१८४५०
फर्साटिकर स्टेसनरी सप्लायर्स	१८७०।	५	९३५०
जम्मा	**५५६०।**	**५**	**२७८००**

२२.९ **सामाजिक परिक्षणः** गो भौ नं १४७।२०७६।३।२३मा आयकर ऐन २०५८ अनुसार सेवा प्रदायकले सेवा प्रदान गरेपछि विलविजक जारी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले अर्न्तगतका स्वास्थ्य संस्थाहरुको सामाजिक परिक्षण गराउन लुम्बिनि ग्रामिण विकास परिषद नेपाल पान नं. ३०४९०११७५ सगँ रु १०००००। दिने गरी संझौता भई कार्य गराएकोमा उक्त संस्थाले विजक जारी गरेको देखिएन । अतः लुम्बीनि ग्रामिण विकास परिषद नेपालको वीलविजक पेश गर्नुपर्ने

१०००००।

२२.१० **निजिश्रोतको शिक्षकः** गो भौ नं १६७। २०७६।३।१९मा विद्यालयले स्वीकृत दरबन्दी नरहि नीजि श्रोतबाट बेहोर्ने गरि राखेको शिक्षकको पारिश्रमिक कार्यालयले व्यहोर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छैन । तर कार्यालयले देहाय अनुसारका विद्यालयहरुलाई गाँउपालिकाले शसर्त विनियोजित रकमबाट दरबन्दी बेगरका नीजि

श्रोतका शिक्षकका लागी निकासा दिएको देखियो । **छलफलको** क्रममा कार्यालयले विद्यार्थी र शिक्षक अनुपातको आधारमा गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार उक्त रकम असूल उपर गर्नुपर्ने रु १०९८०००।

सि.नं.	विद्यालयको नाम	रु	सि.नं.	विद्यालयको नाम	रु
१	श्री गुरौली मा.वि.	३०००००	४	श्री पुरैनी आ.वि.	१५००००
२	श्री जनता मा.वि.	१७४०००	५	श्री ज्ञानज्योती आ.वि.	१५००००
३	श्री बेलवा आ.वि.	१७४०००	६	श्री राधाकृष्ण आवि	१५००००
				जम्मा	**१०९८०००**

२३ महिला तथा बालबालिका कार्यक्रम: यसमा देहायका व्यहोराहरु देखिएका छन :

२३.१ **प्रशिक्षण भत्ता:** गो भौ नं १५६।२०७६।३।२५मा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम संचालन कार्यविधि अनुसार प्रशिक्षकमा प्रस्तुतिकरण तथा कार्यपत्रको रु ७००। भत्ता दिन मिल्ने व्यवस्था भएको तर विभिन्न दिवसहरु मनाउदा कक्षा संचालन गरेजस्तो भत्ता दिन मिल्ने व्यवस्था रहेको छैन । म वि नि श्री गिता पछाईको रु ५००००। पेश्की फछ्र्यौट गरेको विलभरपाइ अनुसार अल्जाइमर चेतना, जेष्ठ नागरिक तथा जेष्ठ नागरिक प्रति हुने र्दुव्यवहार विरुद्धको दिवसहरु मनाउदा कक्षा संचालन गरेको देखाई भत्ता वितरण खर्च गरेको देखियो । **छलफलको क्रममा** गाऊँपालिकाको नर्म्स र स्वास्थ्य निर्देशिका अनुसार दिएको भनाई रहेको छ । अत: यस्तै प्रकारका दिवशहरु मनाउँदा भत्ता वितरण गर्ने कार्य नियन्त्रण गरि देहाय अनुसारको भत्ता खर्च लेख्न नमिल्ने रु २११६५/-

नाम	कक्षा	दिएको	दिनुपर्ने	कर पछि बढी रु
प्र.प्र.अ. रोमनाथ न्यौपाने	५	७५००।	३५००।	३४००
अध्यक्ष श्री किसुन चन्द्र चौधरी	१	२०००।	७००।	११०५
उपाध्यक्ष शान्तीदेवी ज्ञवाली	२	४०००।	१४००।	२२१०
लक्ष्मण पाण्डेय	३	४५००।	२१००।	२०४०
हरि प्रसाद रिजाल	५	८०००।	३५००।	३८२५
एम.आर.ए. सन्जु शाही	१	१५००।	७००।	६८०
गिता पछाई	४	६५००।	२८००।	३१४५
सहजकर्ता महेश चौधरी	३	६०००।	२१००।	३३१५
सहायक सहजकर्ता माधव चौधरी	३	३०००।	२१००।	७६५
सहजकर्ता रुद्रमणि गिरी	१	१५००।	७००	६८०
जम्मा				**२११६५**

२३.१.१ **प्रतिवेदन भत्ता:** अर्थमन्त्रालयको कार्यक्रम संचालन कार्यविधि अनुसार प्रतिवेदन तयार गरेको पारिश्रमिक रु १०००। दिन मिल्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले प्रतिबेदक महिला विकास निरिक्षक श्री गिता पछाईलाई रु.२००० बढि भुक्तानी गरेको रु १००० र कर १५० गरी रु ११५० भुक्तानी दिएकोले असुल गर्नुपर्ने रु ११५०।

२४ **स्वास्थ्य सेवा:** यसमा निम्न व्यहोराहरु देखिएका छन ।

२४.१ **फिल्ड भत्ता:** कार्यालयले कर्मचारीहरुलाई फिल्ड भत्ता दिनु पर्दा फिल्ड भत्ता दिने नेपाल सरकारको निर्णय आधारमा दिएको हुनु पर्दछ । तर कार्यालयले मातहतमा कार्यरत कर्मचारीहरु मध्ये देहायका कर्मचारीहरुलाई मासिक रु.२२५०।- कर दरले फिल्ड भत्ता दिएकोमा फिल्ड भत्ताको निर्णय देखिएन । अत: क्याम्प सेवामा कार्यरत देहायका कर्मचारीहरुलाई फिल्ड भत्ता दिने प्रमाण नदेखिएकोले सो सम्बन्धी प्रमाण पेश गर्नु पर्ने रु. १०६०८०/-

सि.नं	भत्ता पाउनेको नाम	मासिक रु	बार्षिक रु
१	अ.हे.व. पाचौ श्री कमला नापित	१५००।	१८०००
२	क.न.मी.श्री माया क्षेत्री	१७२०।	२०६४०
३	सि. अ.न.मि. श्री राधिका अधिकारी	१७२०।	२०६४०
४	अ.न.मी.श्री देवकला अर्याल जी.सी.	१२००।	१४४००
५	अ.न.मी.श्री पार्वती चौधरी	१५००।	१८००
६	अ.हे.व. श्री केविन श्रेष्ठ	१२००।	१४४००
७	अ.न.मी. श्री सरस्वती बस्याल	१५००।	१८००
८	अ.हे.व. श्री भगवती पाण्डे	१२००।	१४४००

	जम्मा		**१०६०८०**

२४.२ **ग्रेडबृद्धि**: कर्मचारीहरुलाई बार्षिक ग्रेड बृद्धि भुक्तानी गर्दा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट पारित संख्या र दरमा दिनुपर्छ । तर कार्यालयले देहाय अनुसार कर्मचारीहरुलाई ग्रेड बृद्धि पारीत रकम भन्दा बढि दिएकोले उक्त रकम असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु ४८७१६।

नाम	दिएको रु	दिनुपर्ने रु	बढि दर रु	अवधि	बार्षिक	चाडपर्व थप	क.सं. कोष	जम्मा बढी
हे.अ. सातौ श्री उमा थापा	९३३९।	२१४०।	७१९९।	श्रावण	७१९९।	०	७२०	७९१९।
सि.अ.हे.व. श्री विष्णु प्रसाद नेपाल	४०५१।	३०५१।	१०००।	श्रावण देखि माघ	७०१७	१०००।	७०।	८७१९।
अ.न.मी. श्री पार्वती चौधरी	२३४९।	१५६६।	७८३।	बार्षिक	९३९६।	७८३।	९४०	११११९।
का.स. श्री कोमल प्रसाद अधिकारी	२२१४।	७३८।	१४७६।	बार्षिक	१७७१२।	१४७६।	१७७१	२०९५९।
जम्मा								**४८७१६।**

२४.३ **बैठक भत्ता :** ५ नं. प्रदेश सरकारद्धारा जारी सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, मितव्ययिता र खर्च सम्बन्धि निर्देशिका २०७५ अनुसार एउटै कार्यालय वा निकाय अर्न्तगतका कर्मचारीमात्र सहभागी भई बैठक बस्ने अवस्थामा बैठक भत्ता दिन नमिल्ने उल्लेख छ । संयोजक नन्दराम पौडेललाई समिक्षा बैठक खर्च सोध भर्ना गरेको फाँटबारी अनुसार कार्यालयले स्वास्थ्य संस्थास्तरिय मासिक समिक्षा बैठकमा उपस्थित कर्मचारीहरुलाई बैठक भत्ता रु ४१८०० खर्च लेखेको देखियो । **छलफलको** क्रममा गाउँपालिकाको गाउँसभा परिषद्बाट पारित नर्मर अनुसार भएको जानकारी गराएको छ । अत: गाउँपालिका कार्यालय अन्तरगतका कर्मचारी मात्र सहभागी भएको नियमित समिक्षा बैठकमा उपस्थित कर्मचारीहरुलाई उल्लेखित निर्देशिका अनुसार बैठक भत्ता दिन नमिल्ने देखिएकोले यस्तो खर्च नियन्त्रण गरि उक्त रकम दिन मिल्ने नदेखिएको रु ४१८००।

गो.भौ.र मिति	भुक्तानी पाउनेको नाम	खर्च विवरण	रकम
५१।२०७५।९।२४	प्र.प्र.अ. श्री अनन्तपाणि मरासिनी	प्रथम चौमासिक	१९५००।
८५।२०७५।१२।४	समेत १० जना कर्मचारीहरु	समिक्षा बैठक	२२३००।
	जम्मा		४१८००/-

२४.४ **प्रशिक्षक भत्ता :** गो भौ नं ५७।२०७५।१०।४मा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम संचालन निर्देशिका अनुसार स्थानिय स्तरमा प्रशिक्षक कार्यक्रम संचालन गर्दा कार्यपत्रको रु ७००। दिनुपर्ने तथा कार्यलयकै कर्मचारी भए कार्यपत्रको मात्र भत्ता दिनुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै प्रदेश कानुन अनुसार स्थानिय तहका पदाधिकारी भए रु ७००। दिन मिल्ने व्यवस्था छ । स्वास्थ्य प्रबर्द्धन तथा स्वास्थ्य सचेतना सम्बन्धि २०७५पौष १२,१३,१६,१७ र १८ गते कार्यक्रम संचालन गरेको खर्चको विलभरपाई तथा फाटबारीको आधारमा स्वास्थ्य संयोजक नन्दराम पौडेललाई सोधभर्ना भुत्तानी गरेकोमा देहाय अनुसार बढी भुक्तानी दिएको रकम असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु २२९५/-

नाम	कक्षा	दिनुपर्ने	दिएको	करपछि बढी
स्वास्थ्य संयोजक नन्दराम पौडेल	३	२१००।	३०००	७६५
सह संयोजक प्रेम नारायण सुवेदी	४	२८००।	४०००	१-२-
प्र.प्र.अ. अनन्तपाणि मरासिनी	३	२१००।	३०००	७६५
वडा अध्यक्ष उदयराज गडेरिया	१	७००।	१०००	२५५
वडा अध्यक्ष पुण्यराम गौतम	१	७००।	१०००	२५५
वडा अध्यक्ष शिवपुजन बानिया	१	७००।	१०००	२५५
वडा अध्यक्ष जयशंकर प्रसाद पाठक	१	७००।	१०००	२५५
ले.अ. ओमेशकुमार गैरे	२	१४००।	२०००	५१०
जम्मा				**२२९५/-**

२४.४.१ **दोहोरो भत्ता** : स्वास्थ्य संयोजक श्री नन्दराम पौडेल र सह संयोजक श्री प्रेम नारायण सुवेदीले २०७५।९।१३ मा सामुदायिक भवन देविस्थान वडा २ र जुगडीहवा वडा ४ मा संयोजन र सहसंयोजन देखाई एकै दिन रु १०००। का दरले २।२ हजार गरी रु ४०००। खर्च लेखेको देखियो । एकै दिन दोहोरो भत्ता लिएकोले निजहरुबाट असुल गर्नुपर्ने रु २०००।

२४.५ **भत्ता खर्च:** गो भौ नं ८६।०७५।१२।०५मा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम संचालन निर्देशिका अनुसार स्थानिय स्तरमा प्रशिक्षक कार्यक्रम संचालन गर्दा कार्यपत्रको रु ७००। दिनुपर्ने तथा कार्यलयकै कर्मचारी भए कार्यपत्रको मात्र भत्ता दिनुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै प्रदेश कानुन अनुसार स्थानिय तहका पदाधिकारी भए रु ७०० का दरले दिन मिल्ने व्यवस्था छ । मिति २०७५।१२।३ र ४ गतेको कार्यक्रममा १३ जना रु

	१८२०० भत्ता दिएकोले यस्तो खर्च नियन्त्रण गरिनु पर्दछ । **छलफलमा** गाउँ सभाबाट पारित नर्म्स अनुसार भुक्तानी भएको जनाएको छ । उक्त कार्यक्रममा देहाय बमोजिम प्रशिक्षकहरुलाई बढी रकम उपलब्ध गराएको असुल गर्नुपर्ने देखिको रु	२१००।

नाम	कक्षा	दिनुपर्ने	दिएको	बढी रु
प्र.प्र.अ. अनन्तपाणि मरासिनी	१	७००।	१०००।	३००।
वडा अध्यक्ष श्री विष्णु प्रसाद बस्याल	१	७००।	१०००।	३००।
वडा अध्यक्ष श्री हुम बहादुर खड्का	१	७००।	१०००।	३००।
वडा अध्यक्ष श्री राजेन्द्र कंडेल	१	७००।	१०००।	३००।
वडा अध्यक्ष श्री पुण्य राम गौतम	१	७००।	१०००।	३००।
वडा अध्यक्ष श्री जय शंकर प्रसाद पाठक	१	७००।	१०००।	३००।
ले.अ. ओमेशकुमार गैरे	१	७००।	१०००।	३००।
जम्मा				२१००

२४.५.१	**सहजकर्ता भत्ताः** प्रदेशको मितव्ययिता सम्बन्धि कार्यविधि तथा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम संचालन निर्देशिकामा सहजकर्ता भत्ता दिने व्यवस्था नभएकोमा स्वास्थ्य संयोजक श्री नन्दराम पौडेललाई रु २०००। र सह संयोजक श्री प्रेम नारायण सुवेदीलाई रु २०००। क्रमस सहजकर्ता र सहायक सहजकर्ता नाई भुक्तानी दिएको देखियो । अतः निर्देशिकाले व्यवस्था नगरेको भत्ता दिएकोमा खर्च लेख्न मिल्ने नदेएिको रु	४०००।
२४.६	**माईक्रोस्कोपिक क्याम्पः** गो भौ नं ९३।०७५।१२।२५मा कार्यालयले मिति २०७५।१२।१३ मा माईक्रोस्कोपिक क्याम्प संचालन गरेको खर्च रु ३२०००। स्वास्थ्य संयोजक श्री नन्दराम पौडेललाई सोधभर्ना गरेकोमा देहायको व्यहोराहरु रहेका छन :	
२४.६.१	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र मोतिपुरको प्रयोगशालामा नमूना खकार परिक्षण गरेको भत्ता २दिनको ल्या.टे. श्री राजन जी.सी.लाई रु २०००। र ल्या.टे. श्री टोमलाल गिरीलाई रु २०००। समेत रु ४०००। मा १५% कर कटाई ३४०० भुक्तानी दिएको देखियो । तर कार्यक्रम संचालन कार्यविधिमा परिक्षण गरेको भत्ता दिन मिल्ने नरहेकोले उक्त रकम खर्च लेख्न मिल्ने नदेखिएको रु	३४००।
२४.६.२	कार्यालय आफैले संचालन गरेको कार्यक्रम आाफैले अनुगमन गरि भत्ता भुक्तानी लिनु हुदैन । तर मिति २०७५।१२।१३ मा संचालित यस कार्यक्रम अनुगमन गरेको उल्लेख गरी प्र.प्र.अ. श्री अनन्तपाणि मरासिनी, ले.अ. लक्ष्मण पाण्डेय, स्वास्थ्य संयोजक श्री नन्दराम पौडेल, सह संयोजक श्री प्रेम नारायण सुवेदी , ल्याव टेक्निसियन श्री राजन जी.सी., सि.अ.हे.व. र्श्री विमला न्यौपाने, सि.अ.हेव. श्री रमेश रिजाल र ल्या. अ. श्री संगिता थारु समेत ८ जनालाई रु ८०००। मा १५ प्रतिशत कटाई रु ६८००। भुक्तानी गरेको देखियो । आफ्नै कार्यक्रम आफैले संचालन गरी भत्ता खर्च लेखेकोले नियमसम्मत नदेखिएको रु	६८००।
२४.६.३	प्रयोगशाला क्याम्पमा अभिमुखिकरण क्याम्प संचालनमा अर्थ मन्त्रालयको नर्म्समा तोकिएभन्दा बढी दरमा भत्ता भुक्तानी गरेको देखियो । अतः देहाय अनुसार बढी भुक्तानी गरेको भत्ता असुल गर्नुपर्ने रु	१२००।

नाम	दिन वा कक्षा	दिनुपर्ने	दिएको रु	बढि रु
वडा अध्यक्ष श्री उदयराज गडेरिया	१	७००।	१०००।	३००।
प्रमुख श्री कविराज गौतम	१	७००।	१०००।	३००।
वडा सचिव श्री पूर्ण प्रसाद अर्याल	१	७००।	१०००।	३००।
सि.अ.हे.व. श्री विमला गौतम	१	७००।	१०००।	३००।

२४.७	**खर्चको प्रमाण :** आर्थिक कार्यविधि ऐन २०५६ को दफा ३६(३) अनुसार खर्च लेख्दा विल भरपाई समेत सगै राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले देहाय अनुसार खर्चका वील भरपाइ बेगर खर्च लेखेको देखियो । अतः उक्त खर्चको वील भरपाई पेश गर्नुपर्ने देखिएको रु	१८६१७.२०

गो.भौ. र मिति	खर्च विवरण	रकम
९०।२०७५।१२।२४	आयुर्वेद तर्फको संचयकोष रु १६२१७।२०र विमाकोषको रु २४०० दाखिला प्रमाण नभएको रु	१८६१७।२०
	जम्मा रु	१८६१७.२०

२४.८	**चर्मरोग शिविर संचालन :** गो भौ नं १०३।२०७६।१।१६मा कार्यालयले शिविर संचालन गरेको खर्च रु १४६०८०।मा कर कट्टी गरी स्वास्थ्य संयोजक श्री नन्दराम पौडेललाई रु १३७४८३। साधभर्ना दिएकोमा निम्न व्यहोराहरु देखिएका छन :	
२४.८.१	भ्रमण खर्च नियमावली २०६४ अनुसार १५ कि.मि. क्षेत्र र एकै दिन पुगेर आउन सकिने स्थानमा भ्रमणमा जादा दैनिक भत्ता दिने व्यवस्था छैन । स्वास्थ्य संयोजक श्री नन्दराम पौडेल र सह संयोजक श्री	

	प्रेम नारायण सुवेदी शिविर संचालन गर्न मिति २०७५।१२।६ र ७ गते औषधी खरिदको लागी बुटवल र भैरहवा गएको देखाई यातायात भाडा बापत रु ५००। र दिनको दैनिक भ्रमण भत्ता रु ३२०० गरी रु ३७००। का दरले रु ७४००। खर्च लेखेको देखियो । बुटवल र भैरहवा एकै दिन गएर आउन सकिने र निजहरुले लम्साल आयलको विल नं. ३६६७ र ३६६८ बाट सोहि मितिमा ४.५ लिटरको दरले पेट्रोल इन्धन समेत राखी खर्च लेखेको देखियो । अतः नपाउने दैनिक भत्ता दिएको रु ६४००। र दोहोरो भ्रमण खर्च रु १००० गरी रु ७४००। निजहरुबाट असूल गर्नुपर्ने देखिएको रु	७४००।
२४.८.२	**अनुगमन भत्ताः** आफ्नो कार्यक्रम आफैले अनुगमन गरेको देखाई अनुगमन खर्च लेख्नु हुदैन । तर उल्लेखित शिविर संचालनको अनुगमन देखाई गा.पा. अध्यक्ष श्री किशुन चन्द्र चौधरी उपाध्यक्ष श्री शान्तीदेवी ज्ञवाली र ७ जना वडा अध्यक्षहरु, स्वास्थ्य संयोजक श्री नन्दराम पौडेल र सह संयोजक श्री प्रेम नारायण सुवेदी समेत ११ जनालाई रु १५००। का दरले रु १६५००। भुक्तानी दिएको देखियो । आफैले संचालन गरेको शिविर आफैले अनुगमन गरेको देखाई अनुगमन भत्ता दिन नमिल्ने रु	१६५००।
२४.९	**भत्ता** : गो भौ नं १३०।०७६।३।१मा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम संचालन निर्देशिका अनुसार ग्रामिण स्तरमा कार्यक्रम संचालन गर्दा कार्यक्रमको रु ७००। र प्रस्तुतिकरणको रु ७००। दिनुपर्ने र कार्यालयको कर्मचारी भए कार्यपत्रको मात्र पाउने तथा स्थानिय तहका पदाधिकारीको सेवा सम्बन्धी ऐन अनुसार रु ७००। दिनुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले गा.पा. अध्यक्ष श्री किसुन चन्द्र चौधरीसमेत ७ जनालाई महामारी तथा प्रकोपजन्य रोगको परिचालन सम्बन्धी अभिमूखिकरण कार्यक्रममा श्रोतव्यक्ति तथा सहभागित भत्ता रु ७००। का दरले रु ४९००। दिनुपर्नेमा रु ७०००। दिएकोले बढि दिएको भत्ता असूल गर्नुपर्ने रु	२१००।
२४.९.१	कार्यक्रम संचालन निर्देशिका अनुसार कार्यालय वा एकै निकायका कर्मचारीहरु मात्र सहभागि रहेको कार्यक्रम वा नियमित बेठकमा भत्ता दिन मिल्ने व्यवस्था छैन । कार्यालयले कार्यालय अर्न्तगतका कर्मचारीहरमात्र सहभागी रहेको उल्लेखित अभिमूखिकरण कार्यक्रममा सि.अ.ह.व. श्री कविराज गौतम समेत २६ जनालाई सहभागी भत्ता रु ७००। ले हुने रु १८२००। खर्च लेखेको देखीयो । अतः यस्तै प्रकारका अन्य अवधिमा समेत खर्च लेखेको भए कार्यालयले स्वयं यकिन गरी असुल गर्नुपर्ने साथै उल्लेखित अनुसार खर्च लेख्न नमिल्ने रु	१८२००।
२४.१०	**औषधी खरिद :** गाँउपालिकाले नागरिकका लागी निशुल्क रुपमा वितरण गर्न खरिद गरेको औषधीमा निशुल्क वितरणका लागी भन्ने छाप लगाएको हुनुपर्छ । कार्यालयले देहाय अनुसार खरिद गरेको औषधीहरु मध्ये मेट्रोनिडाजोल ५००, मोक्सिरेक्स किड २५०, क्युनोसिन २५०, मेक्सिरेक्स५००, क्लोफ्याक्ट ५०० र रेनीफास्ट २५० का औषधीहरुको भौतिक परिक्षण गरिएकोमा नागरिकका लागी निशुल्क वितरण भन्ने छाप लगाएको देखिएन । अतः निशुल्क वितरणको लागी खरिद गरिएको औषधीहरुमा उल्लेखित छाप लगाईनु पर्छ ।	

गो.भौ. र मिति	औषधी आपुर्तीकर्ताको नाम	खर्च रु
१२९।२०७६।२।३१	श्री वेलकम मेडिसिन सप्लायर्स	३९६९९७
१६९।२०७६।३।३०	श्री एल.वि. मेडिसेल्स प्रा.लि.	६४३३७७
जम्मा		१०४०३७४

२४.११	**प्रशिक्षण भत्ता :** गो भौ नं १५९।२०७६।३।२५ मा अर्थ मन्त्रालयको कार्यक्रम संचालन निर्देशिका अनुसार जिल्ला सदरमूकाम बाहिर ग्रामिण स्तरमा कार्यक्रम संचालन गर्दा कार्यक्रमको रु ७००। र प्रस्तुतिकरणको रु ७००। दिनुपर्ने र कार्यालयको कर्मचारी भए कार्यपत्रको मात्र पारिश्रमिक दिन मिल्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले महिला स्वास्थ्य संवमसेविकाहरुको अर्धबार्षिक समिक्षाको प्रशिक्षण तथा स्वास्थ्य शिविर संचालन कार्यक्रमको भत्ता खर्च लेखेकोमा देहायबमोजिम बढी रकम असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु	९६९०/-

कर्मचारीहरुको नाम	कक्षा	दिएको	दिनुपर्ने	कर बाहेक बढी रु
प्र.प्र.अ. रोमनाथ न्यौपाने	२	३०००।	१४००।	१३६०
ले.अ. श्री लक्ष्मण पाण्डेय	२	३०००।	१४००।	१३६०
संयोजक श्री नन्दराम पौडेल	२	३०००।	१४००।	१३६०
स.सं. प्रेम नारायण सुवेदी	२	३०००।	१४००।	१३६०
मन बहादुर बुढा	१	१५००।	७००।	६८०
प्रशिक्षक श्री सोमनाथ यादव	२	२०००।	१४००।	५१०
सह प्रशिक्षक श्री राधिका अधिकारी	२	१४००।	१४००।	०
सह प्रशिक्षक श्री देवकला अर्याल	२	१४००।	१४००।	०
श्री रमेश रिजाल	२	२०००।	१४००।	५१०

	सि.अ.ह.व विमला न्यौपाने	१	१०००।	७००।	२५५
	सि.अ.हे.व. श्री कविराज गौतम	१	१०००।	७००।	२५५
	मेअ डा. श्री सुस्मीता शर्मा	२	२०००।	१४००।	२५५
	प्रशिक्षक श्री सोमनाथ पाठक	१	१०००	७००	२५५
	वडा अध्यक्ष श्री शिवपुजन बानिया	१	१०००।	७००।	२५५
	वडा अध्यक्ष श्री जयशंकर पाठक	१	१०००।	७००।	२५५
	प्र प्र अ श्री रोमनाथ न्यौपाने	१	१०००	७००	२५५
	ले अ श्री लक्ष्मण पाण्डेय	१	१०००	७००	२५५
	स्वास्थ्य संयोजक श्री नन्दराम पौडेल	१	१०००	७००	२५५
	सह स्वा संयोजक श्री प्रेम नारायण सुवेदी	१	१०००	७००	२५५
	जम्मा				९६९०/-

२५ **स्थानिय तहका पदाधिकारी सुविधा :** नेपालको संविधानको धारा २२७ मा गाँउसभा तथा नगरसभाका सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था अनुसार प्रदेश नं. ५ प्रदेश संसदले स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्बनधी ऐन, २०७५ जारी गरेको छ । उक्त ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार गाउँपालिकाले देहाय वमोजिम रु ५६३४,६००/- सुविधा वापत भुक्तानी भएको देखियो ।

सि.न.	विवरण	प्रमुख	उप प्रमुख	वडा अध्यक्ष ७ जना	कार्यपालिका सदस्य ५ जना	सभाका सदस्य २३ जना	बार्षिक रु
१	मासिक सुविधा	३००००	२७०००	१४००००	६००००	१६१०००	५०१६०००
२	बैठक भत्ता बैठक संख्याको आधारमा	७००	७००	२५९००	३५००	६९०००	४३८६००
३	सन्चार सुविधा मासिक	३०००	१५००	१०५००	०	०	१८००००
	जम्मा						**५६३४,६००/-**

२५.१ **पदाधिकारी सन्चार सुविधा :** नेपालको संविधानको धारा २२७ मा गाँउसभा तथा नगरसभाका सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था अनुसार प्रदेश नं. ५ प्रदेश संसदले स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ जारी गरेको छ । उक्त ऐन अनुसार पदाधिकारीहरुलाई सन्चार सुविधा दिन मिल्ने देखिदैन । तर कार्यालयले देहाय अनुसार पदाधिकारीहरुलाई मासिक सन्चार सुविधा दिएको देखियो । अतः उक्त सन्चार सुविधा असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु १८००००/-

सि नं	पदाधिकारी	संख्या	मासिक दर	वार्षिक रु
१	गा पा अध्यक्ष	१	३०००	३६०००
२	गा पा उपाध्यक्ष	१	१५००	१८०००
३	वडा अध्यक्ष	७	१०५००	१२६०००
	जम्मा			**१८००००/-**

२६ **आन्तरिक लेखापरिक्षण प्रतिवेदन कार्यान्वयन र मूल्यांकनः** आर्थीक कार्यविधी नियमावली २०६४ को नियम ९६ अनुसार आन्तरिक लेखापरिक्षण बाट देखिएका ब्यहोराहरु अन्तिम लेखा परिक्षण हुनु अगावै बेरुजु लगत कट्टा हुनुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयको आन्तरीक लेखापरिक्षण प्रतिवेदनमा देखिएका व्यहोराहरुको जवाफ दिने र नियमानुसार फछ्र्यौट गर्ने गरेको देखिएन । आन्तरिक लेखा परीक्षणबाट देखिएका ब्यहोराहरु मध्ये देहाएका व्यहोराहरु मुनासिव देखिएकोले फछ्र्यौट गर्नुपर्ने देखिएको रु २३६२३३१/-

भौ नं र मिति	व्यहोराहरु	शिर्षक	नियमित नभएको	असुल गर्नुपर्ने रु
५६-०७५/९/२९	औषधि ढुवानीमा कर नकटाएको	सशर्त		२३०२
११६-२०७६/२/२३	बील भरपाईहरु नभएको	ऐ	१२३००००	०
२०७५/६/१४	कर कट्टि नगरेको	ऐ		५७७५
८१-२०७५/६/१४	तिजमिलन कार्यक्रम खर्च	चालु	३५०००	०
११७-०७५/७/११	रोशन टेण्टहाउसको कर कट्टि	ऐ		११५५
२१५-०७५/१०/६	बहाल कर नकटाएको	ऐ		१४००
२१७-२०७५/१०/६	बहाल कर नकटाएको	ऐ		१५००

२९५-०७५/११/२७	वील भरपाई भन्दा बढि भुक्तानी	ऐ		१४३८५
३०३-०७५/११/२९	बील भरपाई भन्दा बढि भुक्तानी	ऐ		३०८३
४३२-२०७६/२/९	उद्देश्य अनुरुप खर्च नगरेको	ऐ	५५०००	०
५५४-०७६/३/२६	गोठसुधार कार्यक्रमको खर्च	ऐ	१००००००	०
९०-०७५/११/९	लागत अनुमान भन्दा बढि भुक्तानी	ऐ		१२२३१
	जम्मा		**२३२०५००**	**४१८३१/-**

२७ **बेरुजु फछ्यौट र सम्परीक्षण:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ र आर्थिक कार्यविधि ऐन,२०५५ को दफा १८ बमोजिम लेखापरिक्षणबाट बेरुजु फछ्र्यौट गर्ने दायित्व जिम्मेवारी व्यक्तिको हुने र दफा १९ अनुसार तोकिए बमोजिम सम्परीक्षण गराउनु पर्ने र आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ९८(२) मा लेखापरीक्षणबाट कायम भएका बेरुजुका प्रमाण पेश गरी वा नियमित गरी गराई वा असुल उपर गरी फछ्र्यौट गर्ने दायित्व जिम्मेवारी व्यक्ति वा कार्यालय प्रमुख हुने उल्लेख छ । कार्यालयले साविक गाउँ विकास समितिहरुको बाँकी वेरुजूसमेत अद्यावधिक गरेको छैन । लेखापरिक्षणको समयमा सम्परिक्षणकालागी पेश गरेको छैन साथै फछ्र्यौट गर्न बाँकी बेरुजुको अध्यावधिक लगत तयार गरेकोसमेत देखिएन । अतः साविक गाउँ विकास समितिहरुको बाँकी वेरुजूसमेत अद्यावधिक गरि फछ्र्यौट गरिनु पर्दछ।

अनुगमन तथा मुल्याङ्कन : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ८४ ले बेरुजु फछयौट गर्ने व्यवस्था गरेको छ । सोहि ऐनको दफा ८४(२)(घ) बमोजिम बेरुजु फछययौट गर्ने गराउने काम कर्तब्य प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले गत वर्षको वेरुजु फछयौट तथा सम्परीक्षण गराएको छैन र बाँकी बेरुजु स्थिति निम्नानुसार देखिएको छ ।

गत वर्षको बेरुजु रकम रु क	यो वर्ष फछयौट रु ख	बाँकी रु
२,६०,२३,०००/-	-	२,६०,२३,०००/-

अधावधिक वेरुजु स्थिति : गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ सम्मको फछयौट गर्न बाँकी बेरुजु स्थिति देहाय अनुसार रहेको छ :

गत वर्ष सम्मको फछयौट गर्न	यो वर्षको सं.प.बाट कायम बेरुजु रु घ	यो वर्षमा कायम बेरुजु रु ङ	बाँकी
२,६०,२३,०००/-	०	१,५७,५२,८४९/२०	४,१७,७५,८४९/२०

....

शुद्धोधन गाउँपालिका

अनुसूची १

स्थानीयतह सञ्चित कोष विवरण

२०७५।७६

(रु.हजारमा)

क. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	आय				जम्मा आय	व्यय				मौज्दात
			गत वर्षको जिम्मेवारी	समानीकरण अनुदान	सशर्त तथा अन्य बजेट अनुदान	अन्य आय		चालु खर्च	पूँजीगत खर्च	अन्य खर्च	जम्मा खर्च	
			१	२	३	४	५ (२+३+४)	६	७	८	९ (६+७+८)	१० (१+५–९)
१	**शुद्धोधन गाउँपालिका**	रुपन्देही	२१०९०	११४५४०	१२८१२६	२२१४३७	४६४१०३	२२९६६२	१७८७४०	२३३७९	४३१७८१	५३४१२

अनुसूची- २

बेरुजू बर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

२०७५।७६

(रु.हजारमा)

सि. नं.	स्थानीय तह	जिल्ला	प्रारम्भिक बेरुजू			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजू			बाँकी बेरुजू								
			दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	अशुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेश्की		
			सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती			अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजश्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	कर्मचारी	अन्य	जम्मा
१	**शुद्धोधन गाउँपालिका**	रुपन्देही	५८	५९	४८९८२		१३	३३२२९	५८	४६	१५७५३	२४८५	४००३	३४१५			७४१८		५८५०	५८५०

अनुसूची : ३

अद्यावधिक वेरुजु स्थिति

(रु. हजारमा)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	गत बर्ष सम्मको बाकी	यो वर्षको फछ्र्यौट	बांकी	यो वर्ष सं.प.वाट कायम भएको वेरुजू	यो वर्षको वेरुजू	कुल बाँकी वेरुजु
१.	**शुद्धोधन गाउँपालिका**	रुपन्देही	२६०२३		२६०२३		१५७५३	४१७७६